

2012-11-13

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr 11-13136

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya föreskrifter om ett krav på likviditetstäckningsgrad vid rapportering av likviditetsrisk

Sammanfattning

Likviditetsrisker har varit i fokus sedan finanskrisens början och kommer även fortsättningsvis att kräva mycket uppmärksamhet av Finansinspektionen. De stora svenska bankerna har stor andel marknadsfinansiering på korta löptider vilket gör att deras likviditetssituation snabbt kan försämrans om oron på de finansiella marknaderna ökar. Förutom höga krav på bankernas kapital utgör ett robust regelverk kring likviditetsriskhantering högsta prioritet för att stärka stabiliteten i det svenska finansiella systemet. Finansinspektionen inför därför ett krav på likviditetstäckningsgrad redan från 1 januari 2013.

Föreskrifterna baseras på riktlinjer från Baselkommittén för banktillsyn om beräkning av likviditetstäckningsgrad (Liquidity Coverage Ratio, LCR), som fastställdes hösten 2010 och är planerade att införas i EU från 2015. Kravet på likviditetstäckningsgrad innebär att ett företag ska ha tillräckligt mycket likvida tillgångar för att klara verkliga och simulerade kassautflöden under en stressad period på 30 dagar. Syftet är att bidra till ett stabilt och väl fungerande finansiellt system där svenska kreditinstitut och värdepappersbolag kan klara kortare perioder utan tillgång till marknadsfinansiering. Regleringen förbättrar Finansinspektionens möjligheter att vidta sådana förebyggande åtgärder i tid. Syftet är också att förhindra att företag inte kan uppfylla sina åtaganden vilket i sin tur kan leda till stora negativa konsekvenser för det finansiella systemet som helhet.

Finansinspektionen anser att det är viktigt att det införs ett krav på likviditetstäckningsgrad i Sverige i ett tidigare skede än internationellt, då detta bidrar till att stärka den finansiella stabiliteten och reducerar risken för att samhället måste bära kostnader för att stödja det finansiella systemet.

Kravet gäller för sådana kreditinstitut och värdepappersbolag som i stor utsträckning finansierar sig genom marknadsfinansiering och därmed kan ha en betydande inverkan på det finansiella systemets stabilitet. Eftersom det är de största företagen som i stor utsträckning finansierar sig genom marknadsfinansiering bedömer Finansinspektionen att de företag och finansiella företagsgrupper vars balansomslutning per den 30 september föregående år är större än 100 miljarder kronor ska uppfylla likviditetskravet. I dagsläget innebär det att åtta finansiella företagsgrupper kommer att omfattas

av regleringen. Kravet gäller på aggregerad valutnivå, men också i de enskilda valutorna euro och US-dollar då det är viktigt med en god likviditetshandling även i de utländska valutor som svenska företag i huvudsak finansierar sig med och där möjligheterna till likviditetsstöd från Riksbanken är mer begränsade. Kravet gäller för den finansiella företagsgruppen och ska inte tillämpas på enskilda företag som ingår i en finansiell företagsgrupp.

Kravet på att uppnå en viss likviditetstäckningsgrad kompletteras med en reglering om när de likvida tillgångarna får användas. Föreskrifterna innehåller därför en möjlighet för ett företag att under förhållanden av likviditetspåverkande stress få använda likviditetsbufferten, utan att behöva uppfylla kravet på likviditetstäckningsgrad.

Föreskrifterna kompletterar nuvarande regelverk om likviditetsriskhantering och rapportering.

Innehåll

1	Utgångspunkter	1
1.1	Målet med regleringen	1
1.2	Regleringens tillämpningsområde och ikraftträdande	1
1.3	Nuvarande och kommande regelverk	1
1.4	Ärendets beredning	2
1.5	Regleringsalternativ	3
1.6	Rättsliga förutsättningar	4
2	Motiveringar och överväganden	6
2.1	Betydelsen av reglering av likviditetsrisker	6
2.2	Varför införs en kvantitativ reglering nu?	7
2.3	Tillämpningsområde och definitioner	10
2.3.1	Vilka företag ska omfattas?	10
2.3.2	Krav i utländsk valuta	12
2.3.3	Tillämpning på instituts- och grupp nivå	13
2.3.4	Definitioner	14
2.4	Kravet på likviditetstäckningsgrad	15
2.5	Likvida tillgångar	16
2.5.1	De tillgångar som får räknas med som likvida tillgångar	16
2.5.2	De likvida tillgångarnas diversifiering	18
2.5.3	Övriga krav	18
2.6	Kassautflöden	20
2.6.1	Övergripande regler	20
2.6.2	Hushållsinlåning	21
2.6.3	Annan inlåning än hushållsinlåning	21
2.6.4	Säkerställd upplåning och byten av värdepapper som förfaller inom 30 kalenderdagar	22
2.6.5	Outnyttjade kredit- och likviditetsfaciliteter	24
2.6.6	Derivattransaktioner	25
2.6.7	Behov av att ställa ytterligare säkerheter	26
2.6.8	Lånade värdepapper	26
2.6.9	Övriga kassautflöden	27
2.7	Kassainflöden	27
2.7.1	Övergripande regler	27
2.7.2	Säkerställd utlåning	29
2.7.3	Stabil insättning av företaget utan säkerhet	30
2.7.4	Egna outnyttjade kredit- och likviditetsfaciliteter	30
2.7.5	Övriga inflöden	31
2.8	Utnyttjande av likvida tillgångar	31
2.9	Rapportering och arkivering	34
2.10	Ändring av rapporteringsföreskrifterna	35
2.11	Offentliggörande av information om likviditetsrisk	35
3	Förslagets konsekvenser	37
3.1	Berörda företag	37
3.2	Konsekvenserna för företagen	37
3.2.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	41
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	43
3.3.1	Remissinstansernas synpunkter på konsekvensanalysen	43

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Målet med föreskrifterna är att säkerställa att de företag som kan ha stor påverkan på stabiliteten i det finansiella systemet har tillräckligt med likvida tillgångar för att klara kassautflöden under 30 dagar när företagets likviditet är ansträngd. Regleringen är viktig för att stärka stabiliteten i det svenska finansiella systemet. Föreskrifterna begränsar enskilda företags exponering mot likviditetsrisker, vilket även leder till minskade risker i det finansiella systemet. Reglerna bidrar dessutom till ökad genomlysning av likviditetssituationen och ökar jämförbarheten för berörda företag.

1.2 Regleringens tillämpningsområde och ikraftträdande

Regleringen omfattar såväl finansiella företagsgrupper som enskilda företag. De senare behöver inte uppfylla kravet om de ingår i en finansiell företagsgrupp. De företagsformer som berörs är kreditinstitut och värdepappersbolag. I denna promemoria benämns dessa företagsformer gemensamt som ”företag”. Föreskrifternas tillämpningsområde beskrivs närmare i avsnitt 2.3.1.

Föreskrifterna träder i kraft den 1 januari 2013.

1.3 Nuvarande och kommande regelverk

Det nuvarande svenska regelverket innehåller både specifika och övergripande bestämmelser om likviditetshantering. Övergripande bestämmelser om ett företags likviditet finns i dag i 6 kap. 1 och 2 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) och 8 kap. 3 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LVM). Bestämmelserna i LBF och LVM innehåller inte något kvantitativt likviditetskrav. I stället ställs övergripande krav som anger att ett företag måste upprätthålla en likviditetsnivå som inte medför att företagets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

De specifika bestämmelser av mer kvalitativ karaktär som behandlar likviditetsrisker och hanteringen av dessa finns i artikel 22 och bilaga V punkt 14–22 till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (kreditinstitutsdirektivet). Artikel 22 anger att varje kreditinstitut ska ha effektiva styrformer. De tekniska kriterierna anges i bilaga V. Det framgår av punkt 14 att det ska finnas robusta strategier, riktlinjer, förfaranden och system för att identifiera, mäta, hantera och övervaka likviditetsrisker under lämpliga tidshorisonter, inklusive intradag, för att se till att företag håller adekvata likviditetsbuffertar. Bestämmelserna i kreditinstitutsdirektivet har införts i svensk rätt genom Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (hanteringsföreskrifterna). Dessutom har Finansinspektionen utfärdat föreskrifter (FFFS 2011:37) om rapportering av likviditetsrisker för

kreditinstitut och värdepappersbolag (rapporteringsföreskrifterna). Rapporteringsföreskrifterna underlättar för Finansinspektionen när det gäller att följa företagets likviditetssituation och räkna fram ett mått som i princip motsvarar likviditetstäckningsgraden som de nya föreskrifterna inför. De ställer dock inga krav på att företagen ska ha en likviditetstäckningsgrad som överstiger en fastställd nivå.

Finansinspektionen har i framtagandet av de nya föreskrifterna beaktat beslutade ramverk för reglering av likviditetstäckningsgrad från den internationella Baselkommittén för banktillsyn (Baselkommittén) samt även publicerade förslag från EU-kommissionen.

År 2010 publicerade Baselkommittén en överenskommelse¹ om åtgärder för att stärka kapitaltäckning och likviditet i det globala finansiella systemet. En av de föreslagna åtgärderna var att introducera ett nytt kvantitativt krav på kortfristig likviditet. Kravet innebär att ett företag ska hålla tillräckligt med likvida tillgångar för att möta nettokassautflöden under en 30-dagarsperiod av likviditetspåverkande stress. Det förslag på likviditetstäckningsgrad (Liquidity Coverage Ratio, LCR) som publicerades 2010 ses för närvarande över av Baselkommittén.

I EU-kommissionens förslag till ny förordning om kapitaltäckning och likviditet² införs kvantitativa bestämmelser om likviditetstäckningsgrad som baseras på Baselkommitténs överenskommelse från 2010. I förslagets artikel 481 anges att ett företag vid varje tidpunkt ska ha likvida tillgångar som minst uppgår till beräknade utflöden under en kortare period av stressade förhållanden. Förslaget innehåller även detaljerade regler kring likviditetsrapportering i artiklarna 403–413.

Enligt artikel 481 ska Europeiska bankmyndigheten (European Banking Authority, EBA) senast den 31 december 2013 föreslå och EU-kommissionen sedan utfärda detaljerade regler som avser utformningen av likviditetstäckningsgraden. EBA kommer bland annat att titta på kalibreringen och effekterna av måttet. Ett kvantitativt krav föreslås börja gälla från 2015. Förordningen kommer att ha direkt verkan i alla EU-medlemsländer och de nya föreskrifterna kommer därför i ett senare skede att anpassas till den kommande EU-regleringen.

1.4 Ärendets beredning

Den finanskris som gick in i sitt akuta skede under 2008 pekade tydligt på den svenska banksektorns exponering mot likviditetsrisker och ledde till att Riksbanken och regeringen beslutade om omfattande statliga stödinsatser. De

¹ International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring (December 2010).

² Proposal for a regulation of the European parliament and of the Council on prudent requirements for credit institutions and investment firms (COM 2011:0452).

statliga bankgarantierna som Riksgälden då erbjöd uppgick till 1 500 miljarder kronor, vilket motsvarade ca hälften av den svenska bruttonationalprodukten.

Som mest uppgick Riksbankens utlåning till banker tillsammans med Riksgäldens utnyttjade garantiåtaganden till över 700 miljarder kronor. Finansinspektionen har sedan 2008 arbetat med att stärka regelverket och tillsynen av företagens likviditetsrisker. Hanteringsföreskrifterna, som trädde i kraft den 31 december 2010, gäller för alla kreditinstitut och värdepappersbolag. I juli 2011 började krav på rapportering av likviditetsrisker enligt rapporteringsföreskrifterna att gälla för samtliga i Sverige verksamma kreditinstitut och värdepappersbolag med en balansomslutning över fem miljarder kronor. I denna rapportering redovisar företagen bland annat relevanta uppgifter för beräkning av likviditetstäckningsgraden LCR. Sammantaget ger dessa data Finansinspektionen en samlad bild av respektive företags likviditetssituation.

För att ytterligare stärka likviditeten hos de större svenska företagen inför Finansinspektionen nu en kvantitativ reglering utifrån Baselkommitténs förslag om likviditetstäckningsgraden LCR. Likviditetstäckningsgraden är utformad så att den anger miniminivån på de likvida tillgångar som ett företag ska hålla för att kunna möta dess nettokassautflöden under 30 dagar av stressade förhållanden.

Finansinspektionen har under arbetet med föreskrifterna inhämtat information från och haft möten med fyra företag och Riksbanken. Ett förslag till föreskrifter om ett krav på likviditetstäckningsgrad och rapportering av likvida tillgångar och kassaflöden och ett förslag till ändring av rapporteringsföreskrifterna remitterades den 28 juni 2012. Ett tiotal företag, organisationer och myndigheter har inkommit med yttrande över remissen.

Finansinspektionen har efter remitteringen bearbetat föreskriftsförslaget och därvid beaktat remissinstansernas synpunkter på det sätt som framgår under respektive avsnitt. Föreskrifterna har även bearbetats redaktionellt.

1.5 Regleringsalternativ

Ett alternativ till dessa föreskrifter är att låta företagen hantera sina likviditetsrisker enligt befintligt regelverk och om det behövs ställa krav på enskilda företag. Problemet är att regelverket om hantering av likviditetsrisker och inrapportering av likviditetsdata inte anger hur mycket likvida tillgångar ett företag ska hålla genom ett kvantitativt krav. Det befintliga regelverket är av kvalitativ karaktär och det finns därmed en risk att företagen inte uppnår en godtagbar likviditetstäckningsgrad. Dessutom kan det vara svårt att ställa enhetliga krav på enskilda företag om det underliggande regelverket enbart är av kvalitativ karaktär.

Ett annat alternativ är att avstå från att ställa krav på en likviditetstäckningsgrad, men i stället kräva att företagen publicerar mer omfattande uppgifter om sin likviditetssituation och att en ökad genomlysning

därmed resulterar i att företagen uppfyller marknadens krav på en god likviditetshantering. Svårigheten med detta är att de större kreditinstituten av aktörerna på de finansiella marknaderna anses vara för stora för att tillåtas falla och att synsättet därför mer eller mindre är att staten kommer stödja ett sådant företag om det får problem. Det är därför inte troligt att marknadernas aktörer kommer att ställa de krav på företagen som en reglering gör. Detta har också till effekt att varje enskilt företag som antas få statligt stöd kan öka sitt risktagande utan att till exempel företagets finansiärer kräver en högre avkastning. Ett högre risktagande i varje enskilt företag leder också till utökade risker för hela det finansiella systemet. Att enbart ställa ytterligare krav på företagens offentliggörande av likviditetsinformation är därför inte ett acceptabelt alternativ till reglering.

Finansinspektionen anser sammanfattningsvis att det inte finns några tillräckligt bra alternativ till de nya föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad, som därmed kommer att införas.

1.6 Rättsliga förutsättningar

Enligt soliditets- och likviditetsregeln i 6 kap. 1 § LBF ska ett kreditinstituts rörelse drivas på ett sådant sätt att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras. Detsamma gäller för värdepappersbolag enligt 8 kap. 3 § LVM.

Av författningskommentaren till 6 kap. 1 § LBF framgår att god likviditet förutsätter en utvecklad likviditetsplanering och god kontroll av betalningsströmmarna. Det anges att soliditets- och likviditetsregeln i första hand är en handlingsregel för instituten och att styrelsen har det övergripande ansvaret för att regeln följs. Det anges även att regeln är en rambestämmelse och att dess närmare innebörd kommer framgå av mer detaljerade bestämmelser i andra författningar, till exempel kapitaltäckningsreglerna.³

Finansutskottet konstaterar i ett betänkande⁴ från den 4 maj 2004 att bestämmelserna i 6 kap. 1–5 §§ LBF är rambestämmelser och att det därför är lämpligt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ska vidtas för att uppfylla de krav på soliditet m.m. som avses i bestämmelserna. Ett bemyndigande har därför införts i 16 kap. 1 § 3 LBF. Ett likalydande bemyndigande finns i 8 kap. 42 § 2 LVM.

Finansinspektionen har enligt 5 kap. 2 § 4 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 1 § 9 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett kreditinstitut och ett värdepappersbolag ska vidta för att uppfylla de krav som ställs på bland annat soliditet, likviditet, riskhantering,

³ Prop. 2002/03:139 s. 529–530.

⁴ Finansutskottets betänkande 2003/04:FiU15 s. 43.

genomlysning, samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 1–5 §§ LBF och 8 kap. 3–8 §§ LVM.

Det framgår alltså av bestämmelserna i 6 kap. 1 § LBF, 8 kap. 3 § LVM och de till bestämmelserna kopplade bemyndigandena att Finansinspektionen har möjlighet att föreskriva om ett krav på likviditetstäckningsgrad, eftersom detta kan anses vara en åtgärd som ett institut ska vidta för att uppfylla kravet på att upprätthålla en tillräcklig likviditet.

Föreskrifterna och ändringsföreskrifterna innehåller också krav på inrapportering av uppgifter om likvida tillgångar och kassaflöden. Dessa krav omfattas av Finansinspektionens bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett kreditinstitut och ett värdepappersbolag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet. Bemyndiganden finns i 5 kap. 2 § 9 förordningen om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 1 § 61 förordningen om värdepappersmarknaden samt 32 § 46 och 47 förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

2 Motiveringar och överväganden

2.1 Betydelsen av reglering av likviditetsrisker

Finansinspektionens ställningstagande: Ett krav på likviditetstäckningsgrad införs för de större företag som kan ha stor påverkan på det finansiella systemet och som Finansinspektionen därför anser ska hålla en viss mängd likvida tillgångar.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Kommuninvest, Riksbanken och Regelrådet* stödjer förslaget i sak.

Riksgälden påpekar i sitt yttrande att regleringen inte är lämpad för att hantera en systemkris.

Finansinspektionens skäl: Den finanskris som gick in i ett akut skede 2008 i och med kollapsen av Lehman Brothers medförde att ett arbete startades runt om i världen med att förbättra beredskapen för eventuella liknande situationer i framtiden. En aspekt av detta arbete är vikten av en god likviditetsriskhantering hos företagen. Finansiella företag fyller en central roll i en modern ekonomi, men kan till sin konstruktion vara sårbara. Bankernas upplåning har exempelvis ofta mycket kort löptid medan löptiden för huvuddelen av bankens utlåning är betydligt mer långfristig. Skillnaden mellan likvida skulder och illikvida tillgångar gör banker känsliga för risken att inte kunna förnya sin upplåning då den förfaller. Dessa risker förstärks av att det kan vara svårt för långivare att särskilja företag med goda tillgångar från de med dåliga tillgångar. Därmed kan även företag utan underliggande soliditetsproblem drabbas av likviditetsrisker eller företag med soliditetsproblem fortsätta att driva sin verksamhet.

Eftersom kreditinstitut ofta lånar stora summor av varandra kan förlorad finansiering i ett sådant institut snabbt leda till problem även för andra delar av det finansiella systemet. Ett kreditinstitut som har problem att klara sin finansiering kan försöka skydda sig genom att minska sin utlåning till andra. Sprider sig problemen och fler institut minskar sin utlåning leder detta till att utbudet av finansiering i systemet minskar med stigande räntor som följd. De företag som inte hittar ny finansiering kan bli tvungna att sälja tillgångar med förlust för att kunna betala tillbaka upplåning som förfaller.

Likviditetsproblem i ett kreditinstitut kan därmed snabbt sprida sig till andra och därför utgör likviditetsrisker inte enbart en risk för enskilda företag utan också för det finansiella systemet som helhet. Likviditetsproblem i ett företag kan även övergå i soliditetsproblem på grund av fallande tillgångsvärden.

Den finansiella krisen har visat att banker i såväl Sverige som i omvärlden generellt tagit för stora likviditetsrisker. Under krisen har dock centralbanker

avhjälp detta genom att förse dessa företag med omfattande likviditetsstöd för att säkra den finansiella stabiliteten, men i grunden är det viktigt att minska risken för behov av statliga ingripanden.

Finansinspektionen anser att företagen själva måste ta höjd för sina likviditetsrisker. Baselkommittén har tagit fram riktlinjer för hur dessa risker ska hanteras. Riktlinjerna innefattar två kompletterande kvantitativa mått, likviditetstäckningsgraden, LCR, som alltså föreslås införas från 2015 och en stabil nettofinansieringskvot (Net Stable Funding Ratio, NSFR) som föreslås införas från 2018.⁵ Det senare måttet syftar till att företag i större utsträckning ska finansiera långfristiga tillgångar med långfristiga skulder.

Att ett företag uppfyller kravet på likviditetstäckningsgrad medför inte i sig att det har en tillräckligt god likviditetshantering. Det är snarare en indikator, dock en mycket viktig sådan, vid Finansinspektionens bedömning av ett företags likviditetshantering. Det är därför viktigt att påpeka att en bedömning av ett företags likviditet också måste göras i ljuset av det enskilda företags specifika förhållanden.

Ett mål med regleringen är att ett företag ska ha likvida tillgångar som det kan omsätta och skapa likviditet i en situation då likviditetsförsörjningen är ansträngd. Såsom *Riksgälden* påpekat kan en försäljning av likvida tillgångar i en systemkris vara kontraproduktiv, eftersom priset på tillgångarna faller om utbudet är större än efterfrågan. Finansinspektionen anser dock att om de största företagen har tillräckligt med likvida tillgångar bör risken minska för att problem hos ett företag också sprids till andra. Om en systemkris trots allt inträffar bör den också lättare kunna hanteras om företagen har likvida tillgångar som de kan omsätta.

2.2 Varför införs en kvantitativ reglering nu?

Finansinspektionens ställningstagande: Ett krav på likviditetstäckningsgrad införs tidigare än vad som planeras internationellt eftersom den svenska finansiella sektorn kännetecknas av vissa egenskaper som gör den sårbar och likviditetsriskerna mer omfattande.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Näringslivets Regelnämnd* ifrågasätter införandet av ensidiga svenska krav på likviditetstäckningsgrad eftersom svenska företag är utsatta för konkurrens från omvärlden. Nämnden finner inte heller att Finansinspektionen har redovisat några övervägande skäl som talar för att riskerna i Sverige är av sådan art och omfattning att det i dagsläget finns skäl att föregå den process som pågår inom EU.

⁵ Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring från December 2010, se länk <http://www.bis.org/publ/bcbs188.htm>

Nordea, Svensk Exportkredit AB (nedan SEK) och Svenska Bankföreningen anser att det är fel att Sverige går före med strikt reglering i ett läge där oklarheten om den framtida europeiska regleringen är stor.

Nordea påpekar att de största svenska bankerna redan i dag uppfyller kravet på likviditetstäckningsgrad och anser därmed att målet med regleringen redan är uppnått.

Svenska Bankföreningen och Näringslivets Regelnämnd anser att en effekt av ett tidigare införande i Sverige är att det kan bli svårt för marknadens aktörer att bedöma vad likviditetstäckningsgraden innebär för svenska banker och undrar även hur bestående regelverket kommer att bli.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen framhöll i sin rapport från november 2011 ”Risker i det finansiella systemet” att det är angeläget att Sverige inför likviditetstäckningsgraden LCR som ett bindande krav för de stora svenska bankerna från och med januari 2013. Samma åsikt kommunicerade Riksbanken senare samma månad i rapporten ”Finansiell Stabilitet 2011:2” och budskapet upprepades även i stabilitetsrapporten ”Finansiell Stabilitet 2012:1”. Även Internationella valutafonden (IMF) argumenterade i sin genomgång från 2011⁶ av det svenska finansiella systemet, för en tidig introduktion av ett krav på likviditetstäckningsgrad och upprepade denna rekommendation i maj 2012 i sin så kallade Artikel IV-utvärdering.⁷

Finansinspektionen är medveten om att införandet av ett krav på likviditetstäckningsgrad i Sverige från januari 2013 innebär att svenska företag omfattas av ett sådant krav innan motsvarande krav är införda på EU-nivå. Finansinspektionen anser dock att behovet av att införa regleringen är så stort att det inte är lämpligt att avvakta tills motsvarande reglering införs internationellt. Detta beror på att den svenska finansiella sektorn kännetecknas av ett antal egenskaper som gör att likviditetsriskerna är mer omfattande och effekterna av en likviditetskris sannolikt leder till större konsekvenser för svensk ekonomi än vad som skulle vara fallet i de flesta andra länder.

Den finansiella sektorn utgör, med hänsyn tagen även till den omfattande verksamheten i utlandet, en stor del av Sveriges ekonomi och de totala tillgångarna för de företag som omfattas av rapporteringsföreskrifterna uppgår till cirka fyra gånger Sveriges bruttonationalprodukt.

Större svenska kreditinstitut är i hög utsträckning beroende av marknadsfinansiering. Anledningen till detta är i grunden strukturell – det finns ett underskott på inlåning. Vid utgången av andra kvartalet 2012 uppgick de monetära finansinstituten utlåning till svensk allmänhet till knappt 4 700 miljarder kronor. Vid samma tidpunkt hade instituten en total inlåning från allmänheten på drygt 1 900 miljarder kronor. Det innebär att utlåningen inte kan finansieras enbart av inlåningen, utan det uppstår ett behov av marknadsfinansiering. Detta förhållande har byggts upp under en längre tid i

⁶ The Financial Sector Assessment Program, FSAP.

⁷ Se följande länk <http://www.imf.org/external/np/ms/2012/051512.htm>

samband med att den finansiella sektorn har utvecklats i Sverige. Svenska hushåll har inte enbart sina besparingar på inlåningskonton utan använder i stor utsträckning bland annat fonder eller aktier som sparform. På samma sätt ligger sparande inför pensionen i pensionsförsäkringar som också investeras på obligations- och aktiemarknaden. Utnyttjandet av marknadsfinansiering gör att oväntade negativa händelser eller störningar på de finansiella marknaderna kan orsaka stora problem för de företag som berörs av regleringen och i förlängningen den svenska samhällsekonomin.

När det gäller de 48 kreditinstitut som omfattas av rapporteringsföreskrifterna uppgår i genomsnitt mer än hälften av deras marknadsfinansiering av upplåning i utländsk valuta. Denna del av finansieringen är dessutom ofta ännu mer kortfristig, vilket ökar refinansieringsrisken ytterligare. Företagen behöver kunna finansiera tillgångar i utländsk valuta i samma utländska valuta och möjligheten för Riksbanken att bidra med likviditet är samtidigt mer begränsad.

Vidare är det svenska finansiella systemet ett av de mest koncentrerade i världen. De fyra storbankerna står tillsammans för omkring 90 procent av såväl utlåningen som inlåningen i landet. Dessutom är de olika aktörerna i systemet nära sammankopplade med varandra, exempelvis genom att större kreditinstitut lånar av och handlar med varandra i stor omfattning. Den täta sammankopplingen gör att problem, eller blotta misstanken om sådana, i ett enskilt företag snabbt kan sprida sig till andra. Så var fallet 2008 då osäkerheten om exponeringar och framtida kreditförluster i enskilda kreditinstitut ledde till minskat förtroende mellan aktörerna vilket i sin tur innebar att även företag som var finansiellt starka till slut fick svårt att förnya sin finansiering. Avsaknaden av beprövade internationella överenskommelser kring hur gränsöverskridande finansiella företagsgrupper ska hanteras i en krissituation gör det särskilt viktigt att undvika just en sådan situation.

Bland marknadens aktörer talas det om att vissa kreditinstitut är ”too big to fail”, något som innebär att de antas åtnjuta en underförstådd (implicit) statsgaranti. En effekt av att marknadens aktörer förlitar sig på att det finns en implicit statsgaranti kan vara ett ökat risktagande. Om ett ökat risktagande leder till att ett företag får så stora problem att det inte längre kan bedriva sin verksamhet och detta samtidigt hotar den finansiella stabiliteten kan det få negativa effekter på landets ekonomi. Staten tvingas då gå in med stödåtgärder. De garantiprogram som infördes 2008 för kreditinstituts upplåning motsvarade till exempel omkring 50 procent av den svenska bruttonationalprodukten. Förekomsten av implicita garantier från staten gör att de större företagen inte kan förväntas ta tillräcklig höjd för sina likviditetsrisker utan reglering.

Det som anförs ovan belyser vikten av att det införs ett krav på likviditetstäckningsgrad i Sverige i ett tidigare skede än internationellt. Ett införande av kravet kommer med stor sannolikhet att stärka den finansiella stabiliteten och reducera risken för att samhället måste bära kostnader för att stödja det finansiella systemet. *Näringslivets Regelnämnd* anser att riskerna i Sverige inte är av sådan art och omfattning att det i dagsläget finns skäl att

föregå den process som pågår inom EU. Finansinspektionen anser dock inte att det är ansvarsfullt att vänta med att införa en likviditetsreglering tills riskerna är så stora att detta ensamt motiverar regleringen. Finansinspektionen vill i detta avseende poängtera att ett av de främsta skälen till regleringen är att minska riskerna för att likviditetsproblem uppstår.

Finansinspektionen ser mycket positivt på att de största svenska bankerna redan i dag uppfyller kravet på likviditetstäckningsgrad i det stora hela. Införandet av de nya föreskrifterna beror därför inte heller på att bankerna har en bristande förmåga att möta kravet på likviditetstäckningsgrad. Syftet med reglerna är däremot att tydliggöra för företagen vad som är en godtagbar likviditetstäckningsgrad.

Som nämnts ovan baseras dessa föreskrifter i stort på förslag från Basel-kommittén och EU-kommissionen vilket bör göra det lättare för marknaden att bedöma regleringen. Då Finansinspektionen principiellt anser att det svenska regelverket kring likviditetstäckningsgrad ska vara likvärdigt med en kommande internationell reglering är avsikten också att fortsätta följa detta arbete. När en reglering på EU-nivå införts kommer de nya föreskrifterna att anpassas efter denna.

2.3 Tillämpningsområde och definitioner

2.3.1 Vilka företag ska omfattas?

Bestämmelser i 1 kap. 3 §

Finansinspektionens ställningstagande: De företag och finansiella företagsgrupper som har en balansomslutning som överstiger 100 miljarder kronor per den 30 september föregående år ska omfattas av föreskrifterna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Riksbanken* anser att fler institut bör omfattas av föreskrifterna och att Finansinspektionen därför bör överväga att sänka balansomslutningsgränsen till 50 miljarder kronor. Riksbanken menar dock att det är angeläget att föreskrifterna träder i kraft den 1 januari 2013 och framför därför synpunkten att balansomslutningsgränsen bör ändras så snart som möjligt under 2013.

Finansinspektionens skäl: Föreskrifterna berör bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag, och kreditmarknadsföreningar (det vill säga kreditinstitut) och värdepappersbolag.

För att inkludera de företag som i stor utsträckning är beroende av marknadsfinansiering och därmed kan ha en betydande inverkan på stabiliteten i det finansiella systemet är Finansinspektionens målsättning att föreskrifterna ska omfatta de större företag som aktivt finansierar sig på marknaderna genom egenemitterade värdepapper. Kravet bör därför gälla företag som är betydande för svensk ekonomi och som använder sig av marknadsfinansiering i relativt

hög utsträckning – i absoluta belopp men också sett utifrån marknadsfinansieringen som andel av företagets totala finansiering.

De företag som finansierar sig i stor utsträckning genom marknadsfinansiering är normalt de största företagen. En balansomslutningsgräns på 100 miljarder kronor innebär att föreskrifterna i praktiken gäller för de företag som bedriver marknadsfinansiering i sådan utsträckning att den kan anses vara betydande, men lämnar samtidigt ett relativt stort avstånd till de något mindre företagen med mindre balansomslutningar. Samtidigt har de företag som i dag berörs av föreskrifterna en balansomslutning som är tillräckligt stor för att de troligen inte ska hamna nära balansomslutningsgränsen.

De företag som omfattas av föreskrifterna har en marknadsfinansiering som i genomsnitt uppgår till ungefär hälften av deras balansomslutning. Även för de med minst andel marknadsfinansiering i relation till balansomslutning är de absoluta beloppen i utestående marknadsfinansiering så pass betydande att det motiverar att de ska följa regleringen.

För företag som har en mindre balansomslutning än 100 miljarder kronor utgör marknadsfinansiering generellt inte lika stor andel i relation till balansomslutningen och de utestående volymerna är också väsentligt lägre.

Riksbanken anser att Finansinspektionen bör utvärdera om balansomslutningsgränsen bör sänkas till 50 miljarder kronor. Den av Riksbanken föreslagna balansomslutningsgränsen skulle i dagsläget innebära att regleringen omfattar två ytterligare finansiella företagsgrupper. Mot bakgrund av vad som anges ovan anser Finansinspektionen att en balansomslutningsgräns på 100 miljarder kronor är en i detta skede väl avvägd gräns. Finansinspektionen kommer emellertid att följa upp och utvärdera om de nya reglerna fungerar ändamålsenligt.

För att avgöra om ett företag omfattas av föreskrifterna är det balansomslutningen per den 30 september föregående år som är styrande. Detta innebär att företag vars balansomslutning överstiger 100 miljarder kronor per den 30 september ska följa föreskrifterna under hela nästa kalenderår även om det någon gång under kalenderåret understiger gränsen. På motsvarande sätt omfattas inte företag som per den 30 september föregående år inte uppnådde en balansomslutning på 100 miljarder kronor. De behöver därmed inte följa föreskrifterna efterföljande kalenderår, även om företaget någon gång under detta år uppnår en balansomslutning över 100 miljarder kronor. För att avgöra om ett företag ska omfattas av det kvantitativa kravet år 2013 är alltså företagets eller den finansiella företagsgruppens balansomslutning per den 30 september 2012 styrande.

2.3.2 Krav i utländsk valuta

Bestämmelser i 2 kap. 3 §

Finansinspektionens ställningstagande: Kravet på likviditetstäckningsgrad gäller samtliga valutor sammanräknade och för de enskilda valutorna euro och US-dollar.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* och *SEK* invänder mot att likviditetstäckningsgraden även ska uppfyllas i euro och US-dollar. Detta gäller enligt dessa instanser särskilt eftersom fullständig matchning av valutaflöden inte är tillåten och detta kan resultera i att det skapas nya risker då bankerna kan tvingas inneha tillgångar i olika valutor på balansräkningen som inte svarar mot de naturliga kassaflödena.

Riksbanken anser att Finansinspektionen bör utreda om likviditetstäckningsgraden även bör uppfyllas i svenska kronor.

Nordea ifrågasätter om Finansinspektionen beaktat att banker med gränsöverskridande verksamhet exempelvis redan har tillgång till euro genom Europeiska centralbanken (ECB).

Finansinspektionens skäl: Föreskrifterna ställer i viss mån striktare krav på företagen än vad som anges i Baselkommitténs överenskommelse från 2010 då denna enbart beskriver krav på likviditetstäckningsgrad för alla valutor sammanräknade och inte i specifika valutor. Baselkommitténs överenskommelse innehåller dock endast minimikrav vilket innebär att medlemsländerna kan välja att införa högre krav. Att Finansinspektionen inför ett särskilt krav avseende de två valutorna euro och US-dollar beror på att de är viktiga valutor för svenska företag som finansierar sig genom marknadsfinansiering utanför Sverige. Det bör vidare påpekas att Riksbanken har begränsade möjligheter att bistå det svenska banksystemet med likviditet i utländsk valuta och att det är kostnader förknippade med att hålla en stor reserv i utländsk valuta hos Riksbanken för detta ändamål. Finansinspektionen anser därför att det är särskilt viktigt att företagen kan klara en kortare period av stress utan tillgång till finansiering i euro och US-dollar. Det bör slutligen påpekas att kravet på likviditetstäckningsgrad i de enskilda valutorna euro och US-dollar gäller för de företag som omfattas av föreskrifterna endast om företaget har en verksamhet som genererar kassautflöden i euro och US-dollar och det därmed är möjligt att beräkna likviditetstäckningsgraden i dessa valutor.

Svenska Bankföreningen och *SEK* har invänt mot kravet avseende euro och US-dollar och anfört att det kan medföra att företag behöver hålla tillgångar som inte motsvaras av de faktiska flödena. Finansinspektionen är medveten om att kravet kan medföra denna effekt. Som framgår ovan anser dock

Finansinspektionen att ett sådant krav är motiverat av att euro och US-dollar utgör en så viktig del av svenska företags finansiering. Svenska Bankföreningen och SEK har även pekat på att den ovan angivna effekten blir särskilt stor på grund av regeln i 5 kap. 5 § om att kassainflöden maximalt får utgöra 75 procent av företagets kassautflöden vid beräkning av nettokassautflödet. Finansinspektionen redogör närmare för effekterna av denna bestämmelse i avsnitt 2.7.1 och bemöter även synpunkterna där.

Riksbanken anser att Finansinspektionen bör utvärdera om kravet på likviditetstäckningsgrad även ska gälla för svenska kronor. Valutorna euro och US-dollar svarar tillsammans för en betydande andel av de större företagens flöden. Finansinspektionen har i dagsläget valt att införa ett krav på likviditetstäckningsgrad på aggregerad nivå och i de valutor där Finansinspektionen anser att behovet är som störst. Som nämnts ovan kommer dock Finansinspektionen att utvärdera och följa upp hur föreskrifterna fungerar och om ändringar behöver göras.

Finansinspektionen anser generellt att berörda företag inte ska få tillgodoräkna sig faciliteter utställda av centralbanker vid beräkningen av likviditetstäckningsgraden, vare sig som likvida tillgångar eller som inflöden. Även om Finansinspektionen ställer sig positiv till att ett företag också har andra likviditetsskapande möjligheter utöver de likvida tillgångarna bör alltså den omständigheten att ett företag kan ha tillgång till likviditet genom en centralbank inte ska påverka hur väl företaget uppfyller kravet på likviditetstäckningsgrad. Detta medför att även om ett företag har tillgång till utländsk valuta genom en utländsk centralbank är det förhållandet inte avgörande för bedömningen av om ett krav ska införas i euro och US-dollar.

Vidare finns det ett behov av att förtydliga och harmonisera omräkningen till svenska kronor från utländsk valuta och Finansinspektionen väljer därför att föreskriva om hur omräkningen ska ske.

2.3.3 Tillämpning på instituts- och gruppnivå

Bestämmelser i 1 kap. 2 §

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna ska tillämpas på företag och finansiella företagsgrupper. Ett företag som ingår i en finansiell företagsgrupp behöver inte rapportera uppgifter om egen likviditetsrisk. Föreskrifterna omfattar den del av den finansiella företagsgruppen som består av ett institut och de dotterföretag som är institut eller motsvarande utländska företag. Det är moderföretaget som ansvarar för att bestämmelserna följs på gruppnivå.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Kravet på likviditetstäckningsgrad tar sin utgångspunkt i hur likviditetsproblem förväntas påverka företagen och det

finansiella systemet. De stora kreditinstituten har i dag centraliserat sin likviditetshantering till en finansfunktion (ofta kallad Treasury) i moderbolaget. Anledningarna till att centralisera likviditetsförvaltningen kan vara flera. Av stor betydelse är de kostnadsfördelar som det innebär att kunna ha en gemensam finansiering samt gemensamt likvida tillgångar. Vidare är det också kostnadseffektivt att kunna flytta medel inom gruppen från ett företag med överskottslikviditet till ett annat företag med likviditetsbehov. Avsikten är inte att den nya regleringen ska förhindra denna typ av likviditetsförvaltning.

Många grupper har också, beroende på organisatorisk uppbyggnad och affärsmodell, centraliserat sin riskhantering på gruppnivå med system och metoder som omfattar alla väsentliga enheter inom gruppen. Detta inbegriper ofta strategier, processer och metoder för att identifiera och mäta likviditetsrisk såsom exempelvis stresstester.

I likhet med vad som gäller enligt rapporteringsföreskrifterna ska även dessa föreskrifter tillämpas på gruppnivå. I föreskrifterna utgörs, likväl som i rapporteringsföreskrifterna, moderföretaget av det företag i den finansiella företagsgruppen som enligt 9 kap. 3 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar ansvarar för att de gruppbaseade kraven i samma lag uppfylls.

Om en finansiell företagsgrupp med dotterbolag i flera länder får likviditetsproblem finns risken att ett annat land inför reglering som förhindrar att likviditet kan föras mellan företag i gruppen. Finansinspektionen har för närvarande en dialog med nordiska och baltiska tillsynsmyndigheter i syfte att nå ett samförstånd om hur gränsöverskridande grupper ska behandlas, men resultatet av detta samarbete är ännu inte färdigt. Finansinspektionen vill genom denna reglering inte förekomma resultatet av detta arbete men anser samtidigt att det är viktigt att det införs ett likviditetskrav redan nu. Finansinspektionen har därför valt att det kravet ska gälla för den finansiella företagsgruppen och inte för enskilda företag trots att det kan finnas en osäkerhet kring om likviditet alltid kan föras mellan företag inom gruppen.

2.3.4 Definitioner

Bestämmelser i 1 kap. 4 §

Finansinspektionens ställningstagande: I föreskrifterna används samma definitioner som i hanterings- och rapporteringsföreskrifterna och vissa nya definitioner införs.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag.

Remissinstanserna: Svenska Bankföreningen anser att definitionen av balansdag ska överensstämma med densamma i rapporteringsföreskrifterna och att begreppet kredit- och likviditetsfaciliteter bör definieras.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen använder samma definitioner som i hanterings- och rapporteringsföreskrifterna för att dessa begrepp ska få

samma innebörd i de nya föreskrifterna. Bestämmelsen i 1 kap. 4 § innehåller därutöver definitioner av ytterligare begrepp som används i föreskrifterna.

Finansinspektionen delar Svenska Bankföreningens uppfattning och ändrar definitionen av balansdag så att den överensstämmer med rapporteringsföreskrifterna. Finansinspektionen vill förtydliga att om balansdagen infaller på en helgdag uppgår de likvida tillgångarna och kassaflödena till samma belopp som på närmast föregående bankdag.

Finansinspektionen inför även en definition av kredit- och likviditetsfaciliteter.

2.4 Kravet på likviditetstäckningsgrad

Bestämmelser i 2 kap. 1 §

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska ha viktade likvida tillgångar som minst uppgår till företagets viktade nettokassautflöde under de kommande 30 kalenderdagarna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Nordea* har anfört att Finansinspektionen borde tillåta att ut- och inflödesvikter också ska få beräknas genom interna modeller.

Finansinspektionens skäl: Likviditetstäckningsgraden syftar i korthet till att skapa ett mått på hur mycket likvida tillgångar ett företag behöver för att kunna hantera en situation då finansieringsmarknaderna i princip är stängda under 30 dagar. Likvida tillgångar utgörs i detta sammanhang huvudsakligen av kontanta medel, statspapper och till viss del andra högkvalitativa och likvida värdepapper såsom säkerställda obligationer. Om ett företag hamnar i likviditetsproblem kan det omsätta sina likvida tillgångar och på så sätt möta de utflöden som sker under perioden.

Kravet utformas genom en kvot som sätter likvida tillgångar i relation till nettokassaflödet under en 30-dagarsperiod av likviditetspåverkande stress.

En förenklad beskrivning av hur likviditetstäckningsgraden beräknas:

$$\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Kassautflöden} - \text{Kassainflöden}} = \text{Likviditetstäckningsgrad}$$

En kvot på 100 procent, eller 1, innebär att ett företag har tillräckligt med likvida tillgångar för att möta sina kortsiktiga åtaganden under en 30-dagarsperiod.

Måttet innebär att vissa antaganden görs om företagets likvida tillgångar och likviditetsflöden. För att göra dessa antaganden multipliceras schablonvikter med värdet på tillgångar och på in- och utflöden. Vikterna som appliceras har till uppgift att simulera en stressad situation där företaget bland annat inte får fortsatt finansiering och inte kan omsätta vissa tillgångar till dagens

marknadsvärde. Finansinspektionen anser inte att interna modeller ska kunna ersätta schablonvikterna eftersom jämförbarheten i måttet då skulle gå förlorad.

Finansinspektionen har beaktat Baselkommitténs riktlinjer och EU-kommissionens förordningsförslag vid val av vikter.

2.5 Likvida tillgångar

2.5.1 De tillgångar som får räknas med som likvida tillgångar

Bestämmelser i 3 kap. 6 och 7 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Kontanta medel och vissa värdepapper kan utgöra likvida tillgångar. Sådana tillgångar delas in i två kategorier där de som bedöms ha högst kreditkvalitet får tas upp till sitt fulla marknadsvärde och övriga tillgångar får tas upp till 85 procent av marknadsvärdet.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Nordea* och *Svenska Bankföreningen* anser att det är svårt att tolka vilka värdepapper som utgör likvida tillgångar enligt 3 kap. 6 § 3 och 4. Dessutom anser de att säkerställda obligationer har mycket god likviditet och bör få en mer gynnsam behandling.

Svenskt Näringsliv anser att företagsobligationer med kreditbetyg ner till motsvarande Finansinspektionens kreditkvalitetssteg 3 ska få ingå vid beräkning av likviditetstäckningsgraden för att förbättra finansieringsmarknaden för svenska icke-finansiella företag.

Finansinspektionens skäl: De likvida tillgångar som bedöms vara mest okänsliga för värdeförändringar får tas upp till 100 procent av sitt marknadsvärde medan de som bedöms vara mer priskänsliga under perioder av stress får tas upp till 85 procent av sitt marknadsvärde.

Likvida tillgångar som får tas upp till sitt fulla marknadsvärde är bland annat tillgodohavanden hos centralbanker och liknande statliga organisationer under förutsättning att medlen är omedelbart tillgängliga för företaget vilket följer av 3 kap. 6 § 2. Ett exempel på en statlig organisation som likställs som centralbank i detta avseende är Riksgälden.

Nordea och *Svenska Bankföreningen* efterlyser ett förtydligande av 3 kap. 6 § 3 och 4. Finansinspektionen vill därför klargöra att övriga tillgångar som får tillgodoräknas till 100 procent exempelvis är värdepapper utgivna av stater eller centralbanker vilket anges i 3 kap. 6 § 4. För att definiera vilka värdepapper som ska anses som likvida enligt 3 kap. 6 § 4 och 3 kap. 7 § 1 hänvisas i detta fall till schablonmetoden för kreditrisk i kapitaltäckningsregelverket. För att få räknas som likvid tillgång enligt 3 kap. 6 § 4 ska värdepapperet ha noll procents riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisk i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna

råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningsföreskrifterna). I 5 § förordningen om kapitaltäckning och stora exponeringar ges även en exponering mot en stat eller centralbank inom EES noll procent riskvikt om exponeringen är uttryckt och refinansierad i den egna statens valuta. Regeln i 3 kap. 6 § 4 omfattar dock inte sådana värdepapper.

Utöver värdepapper av högsta kreditkvalitet får företag, enligt 3 kap. 6 § 3, som likvida tillgångar också räkna hela marknadsvärdet av värdepapper som är utgivna av stater och centralbanker även om de har en lägre kreditkvalitet, under förutsättning att innehavet motsvarar företagets nettokassautflöden i den aktuella valutan. Eftersom ingen enskild stat eller enskilt lands centralbank har möjlighet att besluta om att ge ut mer euro tillåts inte detta för värdepapper utgivna i euro.

Bland de tillgångar som får tas upp till 85 procent av sitt marknadsvärde ingår, förutom statspapper med en riskvikt på 20 procent, också företagsobligationer och säkerställda obligationer under förutsättning att de har ett kreditbetyg som motsvarar Finansinspektionens kreditkvalitetssteg 1. Detta följer av 3 kap. 7 § 1–3. I motsats till vad *Svenska Bankföreningen* och *Nordea* anfört anser Finansinspektionen inte att svenska säkerställda obligationer ska få en mer gynnsam behandling, trots att sådana obligationer i och för sig har uppvisat relativt god likviditet under finanskrisen. Finansinspektionen anser dock inte att säkerställda obligationer bör likställas med statsobligationer vid beräkning av likviditetstäckningsgraden. Säkerställda obligationer är utgivna av kreditinstitut och utgör ett undantag till huvudregeln i 3 kap. 2 § 4 som anger att värdepapper inte får vara utgivna av ett kreditinstitut för att få beaktas som likvida tillgångar. Vid en finansiell kris är sannolikheten högre att tillgångar som är utgivna av kreditinstitut är mer illikvida än till exempel statsobligationer. Därutöver är spridningseffekterna i en finansiell kris större eftersom ett företag kan inneha ett annat företags säkerställda obligationer. Mot denna bakgrund anser Finansinspektionen inte att det är motiverat att ge säkerställda obligationer ett lägre värderingsavdrag, utan det remitterade förslaget ligger fast.

Inte heller företagsobligationer med kreditbetyg ner till motsvarande Finansinspektionens kreditkvalitetssteg 3 ska få ingå vid beräkning av likviditetstäckningsgraden. Det är viktigt att betona att likvida tillgångar snabbt ska kunna omsättas till likvida medel med ingen eller liten värdeförändring. För att de likvida tillgångarna ska vara så okänsliga som möjligt för värdeförändringar ska endast företagsobligationer med kreditkvalitetssteg 1 få medräknas.

Enligt föreskrifterna ska kreditbetygen motsvara kreditkvalitetssteg 1 i stället för att, som i rapporteringsföreskrifterna, referera till enskilda kreditvärderingsföretags kreditbetyg. Vilka kreditbetyg som motsvarar kreditkvalitetssteg 1 framgår av Finansinspektionens tidigare beslut i samband med godkännandet av respektive kreditvärderingsföretag. Besluten finns på

Finansinspektionens webbplats.⁸ Extern kreditvärdering får användas för att avgöra vilket kreditkvalitetssteg en exponering motsvarar. I sådana situationer ska företagen för att avgöra vilka steg i kreditbetygsskalorna som motsvarar kreditkvalitetssteg 1 använda de av Finansinspektionen beslutade korrespondenstabellerna. Kreditkorrespondenstabeller finns för samtliga godkända kreditvärderingsföretag på Finansinspektionens webbplats.⁷

Vid bedömningen av vilka tillgångar som ska anses som likvida har Finansinspektionen beaktat Baselkommitténs riktlinjer samt gällande praxis vid tillämpning av 2 kap. 12–14 §§ rapporteringsföreskrifterna. Även EU-kommissionens förordningsförslag har beaktats.

2.5.2 De likvida tillgångarnas diversifiering

Bestämmelser i 3 kap. 8 §

Finansinspektionens ställningstagande: De tillgångar som får tas upp till 85 procent av sitt marknadsvärde får inte utgöra mer än maximalt två tredjedelar av summan av de likvida tillgångar som får medräknas till sitt fulla marknadsvärde.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Nordea* anser att Finansinspektionen bör överväga att ta bort begränsningen som innebär att de tillgångar som får tas upp till 85 procent av sitt marknadsvärde maximalt får utgöra två tredjedelar av de likvida tillgångarna eftersom risken för värdenedgång redan beaktats för dessa tillgångar.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser i motsats till *Nordea* att begränsningen ska vara kvar eftersom det är viktigt att ett företags likviditetsbuffert är så okänslig som möjligt för värdeförändringar i tillgångarna. De tillgångar som får tas upp till 100 procent av sitt marknadsvärde bedöms vara minst priskänsliga och ska därför utgöra den största andelen av de likvida tillgångarna. Ytterligare ett skäl till att begränsa hur stor andel av likviditetsbufferten som får utgöras av de tillgångar som får tas upp till 85 procent är att detta bidrar till att de likvida tillgångarna i viss mån diversifieras.

2.5.3 Övriga krav

Bestämmelser i 3 kap. 2 och 3 §§

Finansinspektionens ställningstagande: För att en tillgång ska få räknas som likvid ska vissa krav på hur tillgången kontrolleras av företaget, krav på utgivaren och krav på marknadslikviditet vara uppfyllda.

⁸ www.fi.se/www.fi.se/Regler/Kapitaltackning/Grundlaggande-kapitalkrav-pelare-1/Godkanda-kreditvarderingsforetag/

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Nordea* efterfrågar ett förtydligande när det gäller vad som avses med att kontrolleras av funktionen som ansvarar för företagets likviditetshantering.

SEK anser att definitionen av vilka som kvalificerar som utgivare av likvida tillgångar borde utvidgas.

Finansinspektionens skäl: En förutsättning för att en tillgång ska anses som likvid är att den kontrolleras av en av de funktioner hos företaget som ansvarar för dess likviditetshantering (3 kap. 2 § 1 och 3 kap. 3 §). För att förtydliga vad som avses med detta vill Finansinspektionen klargöra att ett företag ska hålla tillgångarna så att de är direkt tillgängliga för att möta företagets likviditetsbehov vid en eventuell situation av likviditetspåverkande stress. Således måste den eller de funktioner som ansvarar för företagets likviditetshantering vid varje tidpunkt ha både möjlighet och rättighet att omsätta dem till likvida medel så att företaget kan möta sitt likviditetsbehov. Tillgångarna ska alltså omgående kunna tas i anspråk vid varje tidpunkt utan restriktioner.

För att få räknas som likvida får tillgångarna inte heller vara utgivna av företaget självt, den finansiella företagsgruppen eller vissa specificerade finansiella företag enligt 3 kap. 2 § första stycket 2 och 4. Anledningen till detta är att sådana tillgångar inte med tillräckligt stor säkerhet anses kunna omvandlas till likvida medel utan större värdeförlust i en eventuell situation av likviditetspåverkande stress.

Värdepapper som anges i 3 kap. 6 § 4 och 7 § måste vidare uppfylla vissa krav på marknadslikviditet för att få räknas som likvida enligt 3 kap. 2 § första stycket 3, eftersom värdepapperen snabbt ska kunna omsättas till likvida medel.

Värdepapperen ska handlas på en aktiv marknad. Med detta avses att marknaden för värdepapperen ska omfatta ett stort antal aktörer och uppvisa hög och regelbunden omsättning av värdepapperen. Värdepapperen ska också vara belåningsbara i centralbank, något som de anses vara om de är listade på en centralbanksförteckning över pantsättningsbara tillgångar. Tillgångarna kan också anses vara belåningsbara i en centralbank om de uppfyller kraven som centralbanken ställer för att en tillgång ska anses belåningsbar. Utöver detta krävs även att värdepapperen är noterade på en marknadsplats och att priset på värdepappret är lätt att observera samt att marknadsvärdet enkelt kan beräknas.

Sådana värdepapper som är utställda av kreditinstitut vars syfte är att finansiera offentlig verksamhet och där låntagarens åtaganden eller de utställda värdepapperen är garanterade av en stat, kommun eller liknande offentligt organ inom EES får dock medräknas som likvida tillgångar trots att de är utgivna av ett kreditinstitut. Ett exempel i Sverige på en sådan låntagare är Kommuninvest AB (3 kap. 2 § andra stycket). *SEK* anför att kriterierna för när värdepapper utgivna av kreditinstitut ska få medräknas bland likvida tillgångar

bör utvidgas så att kreditinstitut med hög kreditvärdighet generellt ska kvalificera som utgivare av likvida tillgångar. Finansinspektionen delar inte den uppfattningen. Den främsta anledningen till att värdepapper utgivna av kreditinstitut inte kvalificerar som likvida tillgångar är att Finansinspektionen vill undvika kopplingar mellan företagen och eventuella spridningseffekter i en kris. Anledningen till att ett undantag görs för vissa kreditinstitut enligt 3 kap. 2 § 4 är att de har en garanti av en stat eller annat offentligt organ. Även säkerställda obligationer undantas vilket beror på att de är säkerställda med andra tillgångar och regleras enligt lag.

Tillgångar som uppfyller samtliga krav ställda på likvida tillgångar får inte dubbelräknas. Detta innebär till exempel att ett företag huvudsakligen inte får beakta inflöden från likvida tillgångar eftersom den likvida tillgången får beaktas vid beräkningen av likviditetstäckningsgraden. Detta framgår av 5 kap. 2 § andra stycket.

2.6 Kassautflöden

2.6.1 Övergripande regler

Bestämmelser i 4 kap. 1 och 2 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Avtalsenliga utflöden från finansiella åtaganden och uppskattade utflöden från finansiella åtaganden som enligt avtal uppstår eller kan uppstå inom 30 kalenderdagar utgör de kassautflöden som ligger till grund för beräkning av likviditetstäckningsgraden.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Vid beräkningen av likviditetstäckningsgraden simuleras att ett företags olika finansieringsformer inte kvarstår eller kan förnyas fullt ut. Vid beräkningen av kassautflöden beaktas avtalsenliga utflöden på skulder som förfaller inom 30 dagar. Därutöver ska även utflöden simuleras genom att sådana skulder som inte har en avtalsenlig förfallodag – exempelvis inlåning från allmänheten – ges ett schablonmässigt utflöde som ska representera utflöden som kan ske i ett stressat scenario.

Kassautflöden anses också uppstå om företaget till exempel har ett negativt marknadsvärde i sina derivattransaktioner som medför att ytterligare säkerheter måste ställas, eller utifrån antaganden om att ett företags kunder utnyttjar sina kredit- och likviditetsfaciliteter i företaget fullt ut.

Flöden som sker inom den finansiella företagsgruppen, det vill säga utflöde från en enhet som är ett inflöde i en annan enhet, behöver inte rapporteras eller tas med i beräkningen av likviditetstäckningsgraden eftersom det kravet ska uppfyllas av den finansiella företagsgruppen.

2.6.2 Hushållsinlåning

Bestämmelser i 4 kap. 3–6 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Hushållsinlåning är dels all inlåning från fysiska personer och dels sådan inlåning från företag som uppgår till maximalt 1 miljon euro.

Hushållsinlåning ska viktas till noll, fem, eller tio procent beroende på vilka villkor företaget har med kunden.

Remisspromemorian: Innehöll i stort sett samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att definitionen av hushållsinlåning genom hänvisning till kapitaltäckningsregelverket, som reglerar ett företags utlåning, är felaktig.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen har beaktat *Svenska Bankföreningens* yttrande och ändrat definitionen av hushållsinlåning så den inte längre hänvisar till kapitaltäckningsregelverket. Med hushållsinlåning avses inlåning från fysiska personer samt från juridiska personer eller grupp av juridiska personer med inbördes anknytning, som maximalt uppgår till ett värde motsvarande 1 miljon euro.

Företag får vikta hushållsinlåning till noll procent vid beräkning av likviditetstäckningsgraden om inlåningen enligt avtal förfaller efter 30 kalenderdagar och det saknas rätt till förtida uttag eller att förtida uttag är förenat med en väsentlig straffavgift. För att få använda en utflödesvikt på noll procent ska företaget tillämpa dessa krav med avseende på all sådan tidsbunden hushållsinlåning. Om det finns särskilda skäl i enskilda fall och ett undantag är motiverat utifrån insättarens svåra omständigheter, kan företaget ge tillåtelse till ett förtida uttag utan väsentlig straffavgift och ändå få tillämpa noll procent utflödesvikt på hela stocken av tidsbunden hushållsinlåning som förfaller efter 30 kalenderdagar. Övrig hushållsinlåning som inte är bunden ska generera ett utflöde på fem procent av inlåningen om den omfattas av en statlig insättningsgaranti, annars ska tio procent av inlåningen tas upp som utflöde.

Depositioner på konton hos ett företag benämns i föreskrifterna som inlåning. Övrig finansiering benämns som upplåning.

2.6.3 Annan inlåning än hushållsinlåning

Bestämmelser i 4 kap. 7–10 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Inlåning som inte är hushållsinlåning ges en utflödesvikt på fem procent om inlåningen omfattas av statlig insättningsgaranti.

Annan inlåning än hushållsinlåning som inte omfattas av en statlig insättningsgaranti får ges en utflödesvikt på 25 procent om vissa krav är uppfyllda.

Övrig in- och upplåning har utflödesvikter på 75 respektive 100 procent.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Nordea* och *Svenska Bankföreningen* anser att utflödesvikten för in- och upplåning från icke-finansiella kunder bör sänkas.

Finansinspektionens skäl: Inlåning som inte är hushållsinlåning får ges en utflödesvikt på fem procent i den utsträckning den omfattas av en statlig insättningsgaranti eftersom inlåningen då bedöms vara mer stabil och beständig.

Även annan inlåning än hushållsinlåning som inte omfattas av en statlig insättningsgaranti bedöms vara stabil och får tas upp till 25 procent om inlåningen uppfyller samtliga krav i 4 kap. 8 §.

In- och upplåning från företag som inte uppfyller kraven i 4 kap. 7 och 8 §§ och därmed inte anses vara lika stabila ges högre vikter.

Nordea och *Svenska Bankföreningen* anför att in- och upplåning från företagets icke-finansiella kunder, som inte är hushållskunder, bör ges en lägre utflödesvikt. Finansinspektionen konstaterar att i de nu liggande förslaget från Baselkommittén är denna typ av inlåning att betrakta som mer lätttröglig än hushållsinlåning i en situation av likviditetspåverkande stress men att denna utgångspunkt har varit föremål för diskussion inom kommittén. Finansinspektionen påminner om att syftet med regleringen är att se till att företagen har likviditet i mycket stressade situationer. Finansinspektionen väljer därför nu att inta en restriktiv hållning i valet av vad som utgör en rimlig nivå för utflödesvikter och behåller en vikt på 75 procent, men kommer givetvis att följa den internationella utvecklingen på området.

In- och upplåning från övriga kunder – det vill säga finansiella kunder – ges en utflödesvikt på 100 procent eftersom dessa kunder bedöms vara än mer benägna att avsluta sina engagemang med företaget i en situation av likviditetspåverkande stress.

2.6.4 Säkerställd upplåning och byten av värdepapper som förfaller inom 30 kalenderdagar

Bestämmelser i 4 kap. 11–13 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Säkerställd upplåning där företaget levererat tillgångar som annars skulle få ingå bland likvida tillgångar genererar inget utflöde.

Andra utflöden från upplåning som är säkerställd men där långivaren är en stat, centralbank eller annat offentligt organ, ges 25 procents utflödesvikt.

Upplåning som är säkerställd med andra tillgångar än sådana som får beaktas som likvida tillgångar vid beräkning av likviditetstäckningsgraden eller sådan

del av säkerställd upplåning som inte täcks av säkerhetens marknadsvärde, ska tas upp till 100 procent.

Ett byte av värdepapper genererar ett utflöde om transaktionen innebär att de likvida tillgångarna minskar när transaktionen förfaller.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Nordea* efterfrågar en bekräftelse på att säkerställd upplåning enligt 4 kap. 11 § och säkerställd utlåning enligt 5 kap. 6 § viktas till noll procent om de säkerheter som ställts eller erhållits är sådana som skulle ha kunnat utgöra likvida tillgångar om de stått under kontroll av funktionen som ansvarar för företagets likviditetshantering.

Finansinspektionens skäl: Upplåning som är säkerställd med företagets tillgångar och som förfaller inom 30 kalenderdagar viktas enligt 4 kap. 11–13 §§ beroende på vilka tillgångar som säkrat upplåningen. Är upplåningen säkrad med sådana tillgångar som skulle ha utgjort likvida tillgångar om företaget inte ställt dem som säkerhet viktas utflödet till noll procent (4 kap. 11 §). Finansinspektionen kan således bekräfta att utflödet viktas till noll procent om de tillgångar som ställts som säkerhet uppfyller kraven för likvida tillgångar i 3 kap., med undantag av kravet på att de ska kontrolleras av den eller de funktioner som ansvarar för företagets likviditetshantering. Motsvarande gäller för säkerställd utlåning enligt 5 kap. 6 §. Utflödet får endast ges en utflödesvikt på noll procent i den utsträckning som säkerheten hade fått tas upp som likvid tillgång.

På motsvarande sätt behandlas ett avtal där företaget bytt ett värdepapper mot ett annat om detta avtal förfaller inom 30 kalenderdagar. Om det värdepapper som levererats och sedan kommer att återfås när transaktionen förfaller är en tillgång som annars skulle få inräknas bland likvida tillgångar vid beräkning av likviditetstäckningsgraden, behöver således inget utflöde beaktas i den utsträckning som den levererade tillgången hade fått tas upp som likvid tillgång.

Säkerställd upplåning som inte omfattas av 4 kap. 11 §, men där långivaren är en stat, centralbank eller annat offentligt organ ges en utflödesvikt på 25 procent eftersom dessa långgivare i högre omfattning än privata långgivare anses förlänga upplåningen även i en stressad situation.

Övrig säkerställd upplåning ska ges en utflödesvikt på 100 procent. Även utflöden från en överskjutande del av säkerställd upplåning enligt 4 kap. 11 § som inte täcks av säkerheter ska ges en utflödesvikt på 100 procent.

Vidare får ett byte av värdepapper som förfaller inom 30 kalenderdagar enligt 4 kap. 13 § en utflödesvikt på 100 procent, om det levererade värdepapperet som återfås vid förfall inte är sådant som får medräknas bland likvida tillgångar men det mottagna värdepapperet är en tillgång som får inräknas bland likvida tillgångar. För sådan del av ett byte av värdepapper som inte omfattas av 4 kap. 11 § på grund av att det mottagna värdepapperet får inräknas bland likvida tillgångar i högre utsträckning än det levererade värdepapperet ska även

mellanskillnaden utgöra ett utflöde. Ett utflöde ska också tas upp om företaget har sålt det mottagna värdepapperet eller i sin tur pantsatt det så att det inte finns tillgängligt för leverans utan att företaget först förvärvar värdepapperet. Anledningen till att ett utflöde ska tas upp i dessa situationer är att de likvida tillgångarna kommer minska vid leverans av det mottagna värdepapperet.

Ett byte av värdepapper där både mottagna och levererade värdepapper består av värdepapper som inte får medräknas bland likvida tillgångar ska varken anses generera ut- eller inflöden.

2.6.5 Outnyttjade kredit- och likviditetsfaciliteter

Bestämmelser i 4 kap. 15–20 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Outnyttjade kredit- och likviditetsfaciliteter som inte villkorslöst och omedelbart kan återkallas ska tas upp som ett utflöde. Utflödets storlek beror på vilken kundkategori det är fråga om och vilka säkerheter som ställts.

Företaget får välja mellan att de faciliteter som avses i 4 kap. 17–20 §§ antingen utnyttjas i den valuta som facilitetens rambelopp är uttryckt i eller att de utnyttjas i den eller de valutor som företaget bedömer är mest troligt att kunden kommer välja.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: De outnyttjade kredit- och likviditetsfaciliteter som ska tas upp är sådana som företaget inte villkorslöst kan återkalla – det vill säga där företaget förbundit sig att tillhandahålla sådana faciliteter gentemot en kund även om kunden först måste uppfylla vissa villkor för att få utnyttja faciliteten. Det är det maximala beloppet av det ännu outnyttjade beloppet som ytterligare kan utnyttjas av en facilitet under de kommande 30 kalenderdagarna som ska tas upp.

Enligt 4 kap. 15 § får ett utflöde – innan det viktas för beräkning av likviditetstäckningsgraden – först reduceras med marknadsvärdet av eventuella säkerheter som motparten kommer att behöva ställa för att få utnyttja faciliteten. Utflödet får reduceras på detta sätt förutsatt att säkerheterna är sådana tillgångar som beskrivs i 3 kap., men som inte får beaktas som likvida vid beräkning av likviditetstäckningsgraden då de inte uppfyller alla krav som uppställs eftersom de ännu inte ställts till företaget. Det som inte behöver vara uppfyllt för att utflödet ska få reduceras är villkoret i 3 kap. 2 § första stycket 1 om att tillgångarna ska vara under kontroll av den eller de funktioner som ansvarar för företagets likviditetshantering.

Det är vanligt att faciliteter kan utnyttjas i ett flertal olika valutor. Utflödet ska tas upp i den valuta som företaget bedömer att det är mest troligt att kunden kommer använda om den utnyttjar faciliteten. Om företaget inte vill eller kan

göra en sådan bedömning ska utflödet tas upp i den valuta som facilitetens rambelopp är uttryckt i.

Det utnyttjade beloppet av kredit- och likviditetsfaciliteter som är utställda till kunder som klassificeras som hushållskunder enligt kapitaltäckningsföreskrifterna, får viktas till fem procent enligt 4 kap. 17 §.

Det utnyttjade beloppet på faciliteter till övriga kunder, utom finansiella kunder, viktas enligt 4 kap. 18 § till tio procent under förutsättning att syftet med faciliteten inte enbart är att fungera som en facilitet som motparten kan utnyttja för refinansiering av förfallande marknadsfinansiering.

Det utnyttjade beloppet på likviditetsfaciliteter ställda till andra kunder än finansiella kunder och vars syfte är att refinansiera förfallande marknadsfinansiering, ska tas upp till 100 procent enligt 4 kap. 19 §.

Det utnyttjade beloppet på övriga kredit- och likviditetsfaciliteter – där sådana ställda till finansiella kunder ska ingå – tas upp till 100 procent enligt 4 kap. 20 §.

2.6.6 Derivattransaktioner

Bestämmelser i 4 kap. 22 § och 5 kap 11 §

Finansinspektionens ställningstagande: De avtalsenliga in- och utflödena från derivattransaktioner som förfaller inom 30 kalenderdagar ska nettoberäknas och beaktas antingen som ett in- eller utflöde.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Med derivattransaktioner avses här samma som i LVM samt valutatransaktioner avista enligt definitionen av derivat i 1 kap. 4 §.

När ett företag beräknar om det finns ett nettoutflöde i företagets derivattransaktioner ska avtalsenliga inflöden inom 30 kalenderdagar dras från avtalsenliga utflöden som sker inom 30 kalenderdagar och enbart om det då finns ett nettoutflöde, ska detta tas upp till 100 procent som ett utflöde. Enligt 5 kap. 11 § ska ett nettoinflöde beaktas på motsvarande sätt. Det bör särskilt anmärkas att det i dessa sammanhang endast kan uppstå ett nettoutflöde eller ett nettoinflöde.

Netto in- eller utflödet ska beräknas för samtliga valutor aggregerat och separat för valutorna euro och US-dollar eftersom kravet också omfattar dessa valutor separat.

I de fall ett företag har mottagit säkerheter för en derivatfordran och dessa säkerheter kvalificerar som likvida tillgångar enligt 3 kap. ska derivatfordran först reduceras med marknadsvärdet av säkerheterna efter viktning enligt 3 kap. 6 eller 7 §. Anledningen till detta är att undvika dubbelräkning.

På motsvarande sätt får en derivatskuld reduceras med marknadsvärdet av sådana säkerheter som skulle ha kvalificerat som likvida tillgångar enligt 3 kap. om företaget inte ställt dem som säkerheter. Det är bara kravet på att tillgångarna ska stå under kontroll av den eller de funktioner som ansvarar för företagets likviditetshandling som inte behöver vara uppfyllt för att de ställda säkerheterna ska få reducera derivatskulden.

Finansinspektionen har på motsvarande sätt som för övriga avtalade inflöden ändrat ordalydelsen i bestämmelserna då avtalade flöden anses vara kända (se avsnitt 2.7.5).

2.6.7 Behov av att ställa ytterligare säkerheter

Bestämmelser i 4 kap. 21 och 23 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Värdeförändringen på redan ställda säkerheter och behov av att ställa ytterligare säkerheter genererar i vissa fall ett utflöde.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt 4 kap. 21 § ska ett kassautflöde beräknas om företaget ställt säkerheter i finansiella derivattransaktioner. Utflödet ska beräknas så att marknadsvärdet av ställda säkerheter viktas beroende på vilka typer av tillgångar som ställts som säkerheter. Marknadsvärdet på tillgångar som beskrivs i 3 kap. 7 §, och som skulle ha fått medräknas bland likvida tillgångar om de inte ställts som säkerheter, viktas med 15 procent. Har ett företag ställt säkerhet med sådana tillgångar som anges i 3 kap. 6 § som – om de inte ställts som säkerheter – skulle ha fått medräknas bland likvida tillgångar, ska inget ytterligare utflöde rapporteras eller medräknas eftersom dessa säkerheter inte antas sjunka i värde. Marknadsvärdet på övriga säkerheter viktas med 20 procent.

Om företagets kreditbetyg försämrats väsentligt och detta enligt avtal leder till att företaget måste ställa ytterligare säkerheter ska ett utflöde tas upp som motsvarar marknadsvärdet på dessa säkerheter enligt 4 kap. 23 §.

2.6.8 Lånade värdepapper

Bestämmelser i 4 kap. 24 §

Finansinspektionens ställningstagande: Lånade värdepapper som ska levereras inom 30 kalenderdagar ska generera ett utflöde på 100 procent om de lånade värdepapperen räknas med bland likvida tillgångar eller om företaget måste förvärva dem för att kunna leverera dem.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: För värdepapperslån som förfaller inom 30 kalenderdagar ska ett utflöde beräknas om företaget enligt föreskrifterna får betrakta de lånade värdepapperen som likvida eller om företaget i sin tur sålt eller pantsatt värdepapperen så de inte kan levereras utan att företaget först förvärvar dem.

2.6.9 Övriga kassautflöden

Bestämmelser i 4 kap. 25 §

Finansinspektionens ställningstagande: Alla övriga utflöden som enligt avtal förfaller till betalning inom 30 kalenderdagar ska tas upp till 100 procent.

Avtalade förlängningar av exponeringar till kunder som inte är finansiella kunder och förlängning av utlåning som är säkerställd med sådana tillgångar som får räknas som likvida tillgångar, ska inte tas upp som ett utflöde.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: En avtalad förlängning av en exponering genererar inte ett utflöde om inflödet av den förfallande exponeringen reduceras enligt 5 kap. 4 §. En förlängning av förfallande utlåning som är säkerställd med sådana tillgångar som företaget får räkna in bland sina likvida tillgångar enligt 5 kap. 6 § ska inte heller anses generera ett utflöde. Utlåning som är säkerställd med sådana tillgångar som företaget får ta upp bland sina likvida tillgångar, ges en inflödesvikt på noll procent för att undvika dubbelräkning eftersom tillgångarna som företaget mottagit som säkerhet får tas upp som likvida tillgångar. En förlängning av sådan utlåning ger därför inte heller upphov till ett utflöde.

2.7 Kassainflöden

2.7.1 Övergripande regler

Bestämmelser i 5 kap. 2–5 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Ett kassainflöde genereras då företaget inte förnyar, hela eller delar av, sin utlåning samt genom avtalade kassainflöden från andra finansiella åtaganden som förfaller inom 30 kalenderdagar. Marknadsvärdet på den del av en tillgång som får beaktas som likvid tillgång får inte samtidigt tas upp som ett inflöde.

Enbart inflöden från fullt fungerande fordringar får beaktas.

Inflöden från icke-finansiella kunder antas förlängas med det högsta av 50 procent eller den andel som enligt avtal förlängts.

Kassainflöden får maximalt utgöra 75 procent av kassautflöden.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Nordea* anser att det vore mer korrekt att bestämmelsen i 5 kap. 4 § innehöll mer differentierade och högre inflödesfaktorer eftersom ett företag självt avgör hur stor del av sin utlåning som förlängs. *SEK* anser att antagandet att minst 50 procent förlängs inte är rimligt för bolag med affärsmodeller som liknar *SEK*:s.

Svenska Bankföreningen anser att bestämmelsen i 5 kap. 5 § om att kassainflödet enbart får motsvara maximalt 75 procent av kassautflödet missgynnar banker som generellt sett har god matchning mellan in- och utflöden. *Nordea* anser att bestämmelsen om att kassainflödet enbart får motsvara maximalt 75 procent av kassautflödet indikerar att vikterna för in- och utflöden inte är korrekta och att Finansinspektionen särskilt bör överväga om denna bestämmelse ska införas för euro och US-dollar. *SEK* ifrågasätter valet av om nivån på 75 procent är den mest lämpliga eftersom effekterna av en sådan nivå ännu inte utretts fullständigt.

Finansinspektionens skäl: Enligt 5 kap. 2 § får endast 15 procent av inflöden från tillgångar som anges i 3 kap. 7 § beaktas som kassainflöden eftersom 85 procent av tillgångens marknadsvärde får tas upp som likvid tillgång. Därutöver får avtalsenliga inflöden inom 30 kalenderdagar från dessa tillgångar räknas med fullständigt om tillgångarna inte får tas med som likvida tillgångar på grund av restriktionen i 3 kap. 8 §. Denna restriktion innebär att tillgångar som får tas upp till 85 procent av sitt marknadsvärde högst får utgöra två tredjedelar av de tillgångar som får tas upp till 100 procent av sitt marknadsvärde.

Endast sådana fordringar som uppfyller villkoren i 5 kap. 3 §, och därmed anses fullt fungerande, får beaktas som ett inflöde. Anledningen till detta är att endast sådana fordringar med tillräckligt stor sannolikhet bedöms generera ett inflöde.

Enligt bestämmelsen i 5 kap. 4 § får maximalt 50 procent av inflöden från icke-finansiella kunder tas upp. Anledningen till detta är att det förutsätts att företaget ska kunna fortsätta att bedriva sin verksamhet och inte minskar sin utlåning i alltför hög utsträckning för att möta kravet på likviditetstäckningsgrad. Finansinspektionen anser inte att företagen själva ska få uppskatta sina inflöden från icke-finansiella kunder eftersom det är viktigt att ha ett mått som är transparent och jämförbart. För att uppnå detta används schablonvikter. En konsekvens av schablonvikter är att olika delar av stresstestet påverkar företagen olika beroende på vilken typ av verksamhet de bedriver. Finansinspektionens uppfattning är att antagandet att minst 50 procent av utlåningen till icke-finansiella kunder förlängs är en rimlig schablon.

Eftersom vissa kassautflöden och kassainflöden inom 30-dagarsperioden uppskattas genom schablonvikter, avspeglas inte alla situationer av likviditetspåfrestning. För att säkerställa att företaget håller åtminstone en viss mängd likvida tillgångar och inte enbart täcker sina utflöden med inflöden får

viktade kassainflöden inte utgöra mer än 75 procent av viktade kassautflöden vid beräkning av likviditetstäckningsgraden enligt 5 kap. 5 §.

Finansinspektionen är medveten om att bestämmelsen i 5 kap. 5 § påverkar företagen olika beroende på affärsmodell. Exempelvis måste företag som generellt sett har en god matchning mellan avtalade in- och utflöden och företag vars viktade inflöden överstiger dess viktade utflöden hålla likvida tillgångar som inte motsvarar deras viktade nettoutflöden. Anledningen till att Finansinspektionen ändå väljer att införa bestämmelsen är att det är viktigt att företagen håller en viss mängd likvida tillgångar i de valutor där de bedriver verksamhet just för att det råder osäkerhet om framtida flöden i en stressad situation.

2.7.2 Säkerställd utlåning

Bestämmelser i 5 kap. 6 och 7 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Utlåning som är säkerställd med tillgångar som skulle kunna ingå bland likvida tillgångar genererar inget inflöde till den del den är säkerställd.

Övrig säkerställd utlåning genererar ett inflöde på 100 procent om företaget förfogar över säkerheten. I annat fall får inget inflöde tas upp.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Nordea* efterfrågar förtydliganden avseende hur ut- och inflöden från säkerställd ut- och inlåning samt värdepappersbyten ska hanteras. *Nordea* anser även att värdepappersbyten ska kunna generera ett inflöde.

Finansinspektionens skäl: Enligt 5 kap. 6 § ska inflöden från den del av utlåning som är säkerställd med sådana tillgångar som får medräknas bland likvida tillgångar inte generera något inflöde. Anledningen är att undvika dubbelräkning, det vill säga att företaget inte får tillgodoräkna sig tillgångarna som likvida tillgångar och samtidigt ta upp ett inflöde. *Nordea* efterlyser ett förtydligande om hur säkerställd ut- och inlåning ska viktas. *Nordea*s synpunkter behandlas i avsnitt 2.6.4.

Värdepappersbyten ska inte anses generera något inflöde. Anledningen till detta är att ett värdepappersbyte inte ger upphov till något verkligt kassaflöde när det förfaller.

Ett företag får enligt 5 kap. 7 § ta upp ett inflöde till 100 procent från en sådan del av utlåning som är säkerställd med andra säkerheter än likvida tillgångar under förutsättning att företaget förfogar över säkerheterna. Om företaget genom egen pantsättning eller på annat vis frantagits förfoganderätten över säkerheterna ska inget kassainflöde tas upp. Anledningen till detta är att tillgångarna därmed inte kan levereras till motparten som ställt dem utan att företaget först måste förvärva tillgångarna.

2.7.3 *Stabil insättning av företaget utan säkerhet*

Bestämmelser i 5 kap. 8 och 9 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Företagets egna insättningar ges ett inflöde på fem procent om insättningen omfattas av statlig insättningsgaranti. Annan insättning som inte omfattas av en statlig insättningsgaranti får ges en inflödesvikt på 25 procent om vissa krav är uppfyllda.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* ifrågasätter utformningen av 5 kap. 8 § eftersom inflödet inte bör påverkas av insättningsgarantin.

Finansinspektionens skäl: Enligt 5 kap. 8 § får företagets egna insättningar ges en inflödesvikt på fem procent om den omfattas av en statlig insättningsgaranti. Anledningen till detta är inte att Finansinspektionen anser att inflödet påverkas av insättningsgarantin utan att företagets egna insättningar ska viktas på samma vis som motsvarande insättningar hos företaget självt.

Även annan insättning som inte omfattas av en statlig insättningsgaranti ska viktas på motsvarande sätt som sådan insättning hos företaget självt, om insättningen uppfyller samtliga krav i 5 kap. 9 §.

Företagets egna depositioner på konton hos ett annat företag benämns i föreskrifterna som insättning.

2.7.4 *Egna utnyttjade kredit- och likviditetsfaciliteter*

Bestämmelser i 5 kap. 10 §

Finansinspektionens ställningstagande: Inget kassainflöde från kredit- och likviditetsfaciliteter ställda till företaget självt ska medräknas som inflöden.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *SEK* anser att kassainflöden från egna kredit- och likviditetsfaciliteter bör differentieras så att faciliteter från centralbanker och stater får räknas med vid stresstesten. *SEK* finner det vidare rimligt att faciliteter utställda av en annan bank ges vikten noll.

Finansinspektionens skäl: Anledningen till att inget kassainflöde från företagets egna kredit- och likviditetsfaciliteter får räknas som ett inflöde är att sådana faciliteter inte med säkerhet kan utnyttjas i en situation av likviditetspåverkande stress.

En annan viktig aspekt är de signaler som ett utnyttjande av sådana faciliteter kan sända. Att utnyttja kredit- eller likviditetsfaciliteter i en stressad situation kan uppfattas som ett tecken på att ett företag har likviditetsproblem, vilket

innebär att en riskvikt på noll procent är motiverad oavsett vem som ställt faciliteten. Syftet med regleringen är också att ett företag ska hålla så pass mycket likvida tillgångar att det klarar en stressad situation under 30 dagar utan tillgång till likviditet från en centralbank. Det är därför inte önskvärt att berörda företag tillgodoräknar sig faciliteter utställda av centralbanker vid beräkningen av likviditetstäckningsgraden. Finansinspektionen är dock positiv till att ett företag också har andra likviditetsskapande möjligheter.

2.7.5 Övriga inflöden

Bestämmelser i 5 kap. 12 §

Finansinspektionens ställningstagande: Övriga avtalade kassainflöden får tas upp till 100 procent.

Remisspromemorian: Innehöll i princip samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att det räcker med att skriva ”kontrakterade kassainflöden” i stället för ”kontrakterade och kända kassainflöden” eftersom avtalade kassaflödena anses vara kända.

Finansinspektionens skäl: Övriga avtalade inflöden som inte regleras i någon av 5 kap. 1–11 §§, får tas upp till sitt fullständiga värde.

Finansinspektion har ändrat ordalydelsen i enlighet med *Svenska Bankföreningens* påpekande eftersom avtalade kassaflöden får anses vara kända.

2.8 Utnyttjande av likvida tillgångar

Bestämmelser i 2 kap. 2 §

Finansinspektionens ställningstagande: Kravet på likviditetstäckningsgrad behöver inte uppfyllas under förhållanden av likviditetspåverkande stress.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att begreppet ”likviditetspåverkande stress” måste förtydligas. De tycker, såsom begreppet nu används, att det kan bli en del i ett cirkelresonemang eftersom det kan tolkas som att en bank per definition är i likviditetspåverkande stress om den inte klarar av att uppnå kraven. Bankföreningen undrar vidare hur företagen ska kunna underrätta Finansinspektionen utan att de riskerar att information blir offentlig om de inte lever upp till kravet. Om sådan information blir offentlig kan detta leda till en förvärrad likviditetssituation för företaget.

Riksbanken anser att Finansinspektionen ytterst ska bedöma om huruvida en situation är stressad och att Finansinspektionen bör samråda med Riksbanken

innan ställning tas till om det förekommer en situation av likviditetspåverkande stress.

Riksgälden anser att det är otydligt och svårt att tolka när de likvida tillgångarna får tas i anspråk vid en kris. Det bör förtydligas vad som avses med att ett företag befinner sig i en situation av likviditetspåverkande stress. Riksgälden anser att det på principiella grunder är viktigt att regler som kan utlösa sanktioner är tydliga och förutsägbara. Den framhåller även att det vore värdefullt att Finansinspektionen beskriver mer utförligt hur myndigheten avser att agera i en krissituation. Riksgälden efterlyser också ett resonemang som klargör Riksbankens roll och hur dess likviditetsstöd är tänkt att fungera i relation till denna reglering.

Finansinspektionens skäl: Skälet till att Finansinspektionen inför ett krav på likviditetstäckningsgrad är att berörda företag ska hålla en reserv av likvida tillgångar som faktiskt kan användas i en situation där ett företag till exempel inte har tillgång till marknadsfinansiering eller likviditetsförsörjningen är hotad av andra anledningar.

Det är självklart viktigt, som *Riksgälden* påpekar, att regler som kan utlösa sanktioner ska vara så tydliga och förutsägbara som möjligt. Finansinspektionen vill därför förtydliga att med likviditetspåverkande stress avses alla situationer där företagets likviditetsförsörjning anses hotad. Eftersom sådan stress kan orsakas av vitt skilda orsaker är det emellertid inte önskvärt att i författningstexten definiera specifika situationer som utgör likviditetspåverkande stress. Detta skulle medföra en väsentlig risk för att vissa situationer när ett företags likviditetsförsörjning är hotad inte skulle omfattas av begreppet. Nedan ger emellertid Finansinspektionen exempel på när likviditetspåverkande stress kan tänkas föreligga.

Likviditetspåverkande stress kan orsakas av såväl interna som externa situationer och händelseförlopp. Ett exempel är att ett företag inte kan förnya förfallande finansiering som krävs för att finansiera verksamheten. En annan orsak kan vara att det förekommer väsentligt ökade utflöden som ett företag inte kan möta i sin normala verksamhet, till exempel betydligt större uttag av företagets inlåning än vad som är normalt, eller avsevärt högre utnyttjande av utställda kredit- eller likviditetsfaciliteter.

Exempel på när det förekommit likviditetspåverkande stress på grund av externa omständigheter är hösten 2008 i samband med kollapsen av den amerikanska investmentbanken Lehman Brothers, liksom under hösten 2011 då det rådde svåra omständigheter på finansieringsmarknaderna.

Bedömningen av om ett företag befinner sig i en situation av likviditetspåverkande stress utgår från de faktiska förhållandena hos det enskilda företaget. Den omständigheten att ett företag till exempel får riktat likviditetsstöd från en centralbank utgör i sig inte grund för Finansinspektionens bedömning, utan ska snarare ses som en konsekvens av den situation företaget befinner sig i. Ett syfte med regleringen är att ett företag

ska klara en stressad situation under 30 dagar utan statliga stödinsatser, men om ett företag ändå erhåller sådant stöd så torde det vara en konsekvens av att företaget redan befinner sig i likviditetspåverkande stress. Finansinspektionen tar inte ställning till när och i vilken utsträckning Riksbanken bör erbjuda likviditetsstöd till företagen.

I en situation av likviditetspåverkande stress tillåter föreskrifterna att företagets viktade likvida tillgångar understiger dess viktade nettokassautflöde under de kommande 30 kalenderdagarna och att företaget därmed inte når upp till kravet på likviditetstäckningsgrad. Det innebär till exempel att företaget i en sådan situation får omvandla de likvida tillgångarna till likvida medel och på så vis möta de kassautflöden som verksamheten ger upphov till.

Ett företag som anser sig vara i en situation av likviditetspåverkande stress ska omedelbart underrätta Finansinspektionen skriftligt om detta och meddela orsaken därtill. Syftet med detta är att företaget ska få förklara varför det anser sig vara i likviditetspåverkande stress och därmed inte behöver uppnå kravet på likviditetstäckningsgrad.

Utifrån en sådan skrivelse bedömer sedan Finansinspektionen huruvida ett företag ska anses befinna sig i likviditetspåverkande stress och därmed inte behöver uppfylla kravet på likviditetstäckningsgrad. Skulle inte Finansinspektionen dela företagets uppfattning kommer detta att hanteras i tillsynen. Ett företag som efter en sådan dialog inte uppfyller kravet på likviditetstäckningsgrad kan ytterst bli föremål för ett formellt ingripande. Om Finansinspektionen bedömer att en fråga har samband med betalningssystemets stabilitet eller som berör Riksbankens ansvar för valuta- och kreditpolitiken och för betalningsväsendet ska Finansinspektionen samråda med Riksbanken i enlighet med 7 § förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen.

Vid de tillfällen ett företag inte uppnår kravet på likviditetstäckningsgrad ska det även så snart som möjligt lämna en handlingsplan till Finansinspektionen enligt 2 kap. 2 §. Handlingsplanen ska beskriva hur företaget planerar att hantera situationen av likviditetspåverkande stress och beskriva sådana åtgärder som företaget planerar att vidta för att återigen kunna uppfylla kravet på likviditetstäckningsgrad.

Som tidigare angetts kan en avyttring av de likvida tillgångarna i vissa situationer av likviditetspåverkande stress vara kontraproduktivt. Finansinspektionen framhåller i detta sammanhang att ett företag i likviditetspåverkande stress får utnyttja de likvida tillgångarna, men att det också kan avstå från att öka sina likvida tillgångar om företagets utflöden ökar eller inflöden minskar. Om ett företag däremot inte anses befinna sig i likviditetspåverkande stress måste de viktade likvida tillgångarna vara åtminstone lika stora som de viktade nettokassautflödena, både på aggregerad valutnivå, och i valutorna euro och US-dollar.

Om den information som kommit in till Finansinspektionen begärs ut sker en prövning enligt 30 kap. 4 § i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). De

uppgifter som inkommit till Finansinspektionen om en enskild verksamhets affärs- eller driftsförhållanden, får inte lämnas ut av Finansinspektionen om företaget därmed kan antas lida skada.

2.9 Rapportering och arkivering

Bestämmelser i 1 kap. 5–8 §§

Finansinspektionens ställningstagande: Företagen ska rapportera likvida tillgångar och kassaflöden. Rapporteringen ska anges i tusental svenska kronor och särredovisas per valuta för svenska kronor, euro, US-dollar och övriga valutor.

Företagen ska rapportera uppgifter om sitt innehav av likvida tillgångar per balansdagen samt kassautflöden och kassainflöden under de kommande 30 kalenderdagarna från balansdagen. Rapporteringen ska som huvudregel vara Finansinspektionen tillhanda den 20:e i månaden efter balansdagen.

Rapporteringen ska ske utan tillämpning av de vikter som anges i föreskrifterna. Informationen ska dokumenteras hos företaget på ett sätt som gör det möjligt att kontrollera uppgifterna i efterhand.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att rapporteringsföreskrifterna ska ändras så att rapporteringstiden överensstämmer med den tid som anges i de nya föreskrifterna.

Finansinspektionens skäl: Rapportering ska ske i samma valutor som i rapporteringsföreskrifterna, och valet av valutor grundas på samma överväganden. Olika företag har givetvis viktiga exponeringar i skilda valutor och dessa kan också förändras över tid. Finansinspektionen anser dock att det skulle vara en extra börda att för varje inrapporteringsområde ta reda på och kontinuerligt följa vilka valutor som är de viktigaste för företaget. Finansinspektionen väljer därför en lösning som innebär att rapportering ska ske separat i de två utländska valutorna, euro och US-dollar samt svenska kronor. Dessa får, utöver svenska kronor, anses vara dominerande.

Enligt rapporteringsföreskrifterna ska företagen lämna uppgifter månadsvis. Efter varje månadsslut har företagen 15 kalenderdagar på sig att skicka in likviditetsriskrapporten. Anledningen till att svarsperioden i de nya föreskrifterna utökas med fem dagar jämfört med vad som gäller i rapporteringsföreskrifterna är att säkerställa att företagen har tillräckligt med tid till att verifiera den inrapporterade informationen. Verifieringen är viktig för att säkerställa att beräkningen av likviditetstäckningsgraden baseras på korrekt information. För semesteråren juli och augusti förlängs perioden ytterligare till 31 juli respektive 31 augusti, då många företag har en lägre bemanning. De företag som omfattas av dessa föreskrifter bedriver en mer komplex verksamhet än merparten av de övriga företag som omfattas av rapporteringsföreskrifterna. Finansinspektionen anser därför att det finns skäl

för en längre rapporteringstid än den som gäller enligt rapporteringsföreskrifterna. Vidare bedöms att inrapporteringen enligt rapporteringsföreskrifterna överlag fungerar väl för övriga institut som omfattas av rapporteringsföreskrifterna och att det därför inte finns anledning att ändra rapporteringstiden.

Inom EU planeras ett införande av inrapportering avseende data för beräkning av likviditetstäckningsgrad i alla medlemsländer 2013. Inrapporteringen ska enligt nuvarande plan genomföras under en tvåårig testperiod med åtminstone månatlig inrapportering, därefter planeras ett kvantitativt krav införas från 2015. Inrapporteringen enligt EU-kommissionens förordningsförslag kommer att ske parallellt med inrapporteringen enligt de nya föreskrifterna.

De uppgifter som ett företag har som underlag för sin rapportering till Finansinspektionen ska arkiveras. En skälig tid för detta är minst ett kalenderår.

Till föreskrifterna hör en bilaga som förtydligar hur de poster som ligger till grund för beräkningen av likviditetstäckningsgraden rapporteras i det rapporteringsverktyg som företagen ska användas vid den månatliga rapporteringen av data till Finansinspektionen. I bilagan finns en tabell som tar upp de poster som enligt föreskrifterna ska rapporteras enligt 3–5 kap. i den ordning de förekommer. Tabellen har fyra kolumner och den första beskriver vad som ska rapporteras, den andra hänvisar till rapporteringsverktyget där uppgiften ska lämnas, den tredje anger vilken paragraf i föreskrifterna som reglerar den relevanta posten och den fjärde kolumnen anger slutligen vilken vikt som ska användas vid varje post för beräkning av likviditetstäckningsgraden.

2.10 Ändring av rapporteringsföreskrifterna

1 kap. 3 § i rapporteringsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: De kreditinstitut och värdepappersbolag som har en balansomslutning på över 100 miljarder kronor, ska inte tillämpa 2 kap. 12–14 §§ i rapporteringsföreskrifterna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Ändringen av rapporteringsföreskrifterna görs mot bakgrund av att de företag och finansiella företagsgrupper som undantas från tillämpningsområdet i 1 kap. 3 § i stället ska rapportera motsvarande information enligt de nya föreskrifterna. Dessa företag ska alltså inte helt undantas från rapporteringsföreskrifterna, utan enbart från den del som avser rapportering av information för beräkning av likviditetstäckningsgraden.

2.11 Offentliggörande av information om likviditetsrisk

Finansinspektionens ställningstagande: Det är viktigt att ett företag offentliggör information om dess likviditetstäckningsgrad. Finansinspektionen anser att likviditetstäckningsgraden är ett sådant riskmått som omfattas av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering och därför ska offentliggöras.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Riksbanken* anser att det bör införas mer specifika krav på offentliggörande av kvantitativ information om likviditetstäckningsgradens komponenter samt hur ofta denna information ska publiceras.

Finansinspektionens skäl: Det införs inga nya bestämmelser om offentliggörande av information om likviditetsrisk eftersom de företag som berörs av de nya föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad redan omfattas av 10 kap. 1–3 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering (föreskrifterna om offentliggörande). Detta regelverk innehåller krav om offentliggörande av information om likviditetsrisk och bygger på Baselprinciperna som beskriver offentliggörande av information om riskhantering och om kvantitativ data. Enligt bestämmelserna i föreskrifterna om offentliggörande ska företagen regelbundet lämna kvantitativ information om sin likviditetssituation. Ett företag ska åtminstone offentliggöra information om storleken på dess likviditetsreserv och hur den är sammansatt, storleken och fördelningen på olika finansieringskällor samt värden på olika riskmått och nyckeltal. Företagen ska även lämna tillräcklig kvalitativ information om använda riskmått och nyckeltal, så att marknadsaktörerna kan förstå dem. Detta innebär att ett företag som omfattas av föreskrifterna även måste offentliggöra information om dess likviditetstäckningsgrad eftersom det är ett riskmått som de ska tillämpa.

Föreskrifterna om offentliggörande anger att ett företag ska offentliggöra information om sin likviditetstäckningsgrad minst fyra gånger per år vilket Finansinspektionen åtminstone tills vidare anser vara tillräckligt. Ett företag ska även tillhandahålla tillräcklig kvalitativ information om använda riskmått så att marknadsaktörerna kan förstå dem. I dagsläget införs därför inte några ytterligare tvingande publiceringskrav av likviditetstäckningsgradens komponenter. Finansinspektionen ställer sig dock positiv till att företagen själva väljer att offentliggöra likviditetstäckningsgradens viktigaste komponenter eftersom det bidrar till en ökad genomlysning av risknivån.

3 Förslagets konsekvenser

Mot bakgrund av den svenska finansiella sektorns storlek och struktur är det av högsta prioritet att stärka de svenska företagens motståndskraft mot likviditetsrisker. En viktig åtgärd är därmed att införa en kvantitativ likviditetsreglering som säkerställer att företagen har en tillräcklig likviditetstäckningsgrad och god genomlysning av sina likviditetsrisker. Regleringen motiveras bland annat av att företagen själva ska bära kostnaderna för likviditetsrisker som deras verksamhet kan ge upphov till. Finansinspektionen anser att de positiva samhällsekonomiska effekterna av att redan från den 1 januari 2013 reglera likviditetsrisker för större kreditinstitut och värdepappersbolag, överväger kostnaderna med föreskrifterna. Detta gäller även om förslaget till likviditetsreglering inom EU kan komma att ändras och därmed orsaka ytterligare omställningskostnader för företagen och deras kunder. Det kan dock konstateras att de berörda företagen i stort redan har anpassat sig till de krav som regleringen ställer.

Nedan redogörs för de konsekvenser de föreslagna föreskrifterna bedöms få för företagen, deras kunder, Finansinspektionen och samhällsekonomin i stort.

3.1 Berörda företag

I dag utövar Finansinspektionen tillsyn över de 48 största kreditinstituten och värdepappersbolagen enligt rapporteringsföreskrifterna. Av dessa företag innefattas för närvarande åtta kreditinstitut av kravet på likviditetstäckningsgrad. Summan av balansomslutningarna för dessa åtta företag utgör ca 96 procent av den totala balansomslutningen hos de 48 företag som i dag ska följa rapporteringsföreskrifterna.⁹ Detta innebär att föreskrifterna täcker en mycket stor del av det svenska finansiella systemet.

3.2 Konsekvenserna för företagen

Regleringen kan innebära kostnader för företagen. Dessa är dels administrativa kostnader för bland annat teknisk infrastruktur och personal, dels kostnader för att nå upp till kravet på likviditetstäckningsgrad. Det är dock viktigt att poängtera dels att detta är en tidigareläggning av kostnader som företagen ändå behöver ta när EU-regleringen införs, dels att en viss anpassning redan har skett genom införandet av rapporteringsföreskrifterna.

Administrativa kostnader

Inrapportering av data för att beräkna likviditetstäckningsgrad har varit obligatoriskt sedan juli 2011 för de företag som ska följa rapporteringsföreskrifterna. De företag som omfattas av de nya föreskrifterna ingår i denna grupp.

⁹ Beräkningen baseras på uppgifter om balansomslutningar för finansiell företagsgrupp per 2012-06-30, som lämnats till Finansinspektionen enligt FFFS 2011:37.

Finansinspektionen utförde en testinrapportering som pågick i nio månader innan rapporteringskravet började gälla i juli 2011. Detta innebär att de företag som kommer att omfattas av det kvantitativa kravet redan i dag har rutiner för att ta fram underlag som ligger till grund för rapportering av måttet. Det faktum att måttet redan under en tid redovisats och övervakats av Riksbanken, Finansinspektionen, EBA och marknadens aktörer innebär att företagens investerings- och administrationskostnader till viss del redan är gjorda utifrån tidigare krav på övervakning, tillsyn och reglering. Detta reducerar även risken för felaktig rapportering och säkerställer kvaliteten på inrapporterad data som används i beräkningen av likviditetstäckningsgraden.

Den inrapportering av data för beräkning av likviditetstäckningsgrad som enligt EU-kommissionens förordningsförslag planeras till 2013, innebär att företagen som omfattas av föreskrifterna behöver rapportera parallellt till Finansinspektionen för att uppfylla det kommande rapporteringskravet från kommissionen. Eftersom föreskrifterna till stor del bedöms bygga på samma definitioner som kommissionens testinrapportering anses denna dubbelrapportering utgöra en i sammanhanget relativt liten ökning av arbetsbelastningen för de omfattade företagen.

Finansinspektionen bad i samband med att rapporteringsföreskrifterna infördes de testrapporterande företagen att uppskatta en engångskostnad för bland annat utveckling och investering av it-system samt en löpande årlig kostnad för till exempel underhåll och personal. Av 40 företag svarade 27. Utifrån detta underlag uppskattades den årliga genomsnittliga löpande kostnaden för samtliga företag som berördes av föreskrifterna till ca 50 miljoner kronor. När det gäller företagens egna uppgifter kan samtidigt konstateras att en svårighet för företagen vad gäller kostnadsuppskattningar om rapportering är att särskilja kostnader för rapportering från kostnader som härrör från de övriga kraven i regelverken om likviditet. Företagens kostnader för att färdigställa den för rapporteringen nödvändiga infrastrukturen ingick dock alltså i denna summa och kostnaden bör därför till stor del redan vara tagen. Företagens administrativa kostnader för att införa de nya föreskrifterna bör således bli lägre. En annan anledning till att totalkostnaden bör bli lägre är att endast åtta företag omfattas av de nya föreskrifterna, till skillnad från det mycket större antalet företag som omfattas av rapporteringsföreskrifterna.

Kostnader för att nå upp till det kravet på likviditetstäckningsgrad

Huvuddelen av företagens kostnader för att anpassa sig till de nya föreskrifterna beror alltså inte på nya administrativa kostnader för rutiner, system eller ökad personal. Däremot bedöms kostnaden för att leva upp till likviditetskravet få störst inverkan för företagen, det vill säga kostnaden för att hålla tillräckligt med likvida tillgångar eller kostnader för att minska utflöden på kort sikt.

Det finns alltså två huvudalternativ som ett företag kan använda för att uppfylla kravet. Företaget kan för det första ersätta illikvida tillgångar såsom hypotekslån med likvida tillgångar i form av statspapper och på det sättet öka sin andel likvida tillgångar. Dessa kostnader kan huvudsakligen sägas komma från att de tillgångar som ska beaktas vid beräkningen av

likviditetstäckningsgraden har en lägre avkastning än andra mer illikvida tillgångar. För det andra kan det försöka att reducera behovet av likvida tillgångar genom att minska sina likviditetsutflöden inom en 30-dagarsperiod, till exempel genom att förlänga löptiden på sin finansiering. Detta innebär ökade räntebetalningar till företagens fordringsägare genom att löptiden på företagets kortfristiga skulder förlängs.

Kostnader för att hålla likvida tillgångar

Kostnaden uppstår genom att banken behöver investera en del av sin upplåning i tillgångar med relativt låg avkastning jämfört med den avkastning de annars skulle kunna få.

I Riksbankens rapport Finansiell stabilitet 2010:2 redogjordes för hur mycket de svenska storbankerna skulle behöva öka sina innehav i likvida tillgångar för att uppfylla en likviditetstäckningsgrad på 1. I sin beräkning antog Riksbanken att bankerna, i stället för att minska sin kreditgivning, skulle behöva sälja av tillgångar som inte kvalificerar som likvida för att sedan köpa statsobligationer och på så vis förbättra sin likviditetstäckningsgrad. Riksbankens slutsats var att räntemarginalen skulle kunna påverkas negativt med ca 0,10 procentenheter.¹⁰ Detta bör dock ses i ljuset av att de svenska storbankerna vid tillfället för beräkningen inte nådde upp till de nivåer för likviditetstäckningsgrad som de gör i dag. Denna ökning blir också mindre om man räknar med att bankerna väljer att förändra sin verksamhet eller låter aktieägarna stå för en del av kostnadsökningarna.

Även Finansinspektionen har gjort kostnadsuppskattningar i en rapport om den svenska bolånemarknaden som publicerades i maj 2012. Här uppskattades likviditetsregleringens effekt på svenska bolån.¹¹ Slutsatsen var att kostnaden för att hålla en likviditetsbuffert var ca 0,15 procentenheter av den utestående bolånestocken. I beräkningen i rapporten uppskattas kostnaden för hela likviditetsbufferten jämfört med att inte ha någon likviditetsbuffert alls. Även utan den nya regleringen finns det dock ett behov av att hålla likviditetsbuffertar i viss utsträckning. Nuvarande regelverk kräver dessutom att företagen håller likvida tillgångar och att en viss likviditetsbuffert är nödvändig för att företagets verksamhet ska fungera. Det innebär att den uppskattning som gjordes i rapporten om den svenska bolånemarknaden torde överskatta den verkliga kostnaden.

Det är emellertid troligt att föreskrifterna åtminstone för vissa företag ställer ett högre krav på att hålla likvida tillgångar än vad företagen själva skulle välja, både på aggregerad nivå och per valuta. I sådana fall kan föreskrifterna innebära en materiell kostnad för berörda företag. Kvantitativa likviditetskrav innebär alltså att företagen kan behöva investera en större del av sina medel i likvida tillgångar med lägre avkastning än vad de annars skulle göra. Detta medför en alternativkostnad för företag som egentligen skulle valt att investera

¹⁰ Finansiell stabilitet 2010:2, Sveriges Riksbank, 2010-12-02. Tillgänglig på

<http://www.riksbank.se/sv/Press-och-publicerat/Rapporter/Finansiell-stabilitet/2010/>

¹¹ <http://www.fi.se/Utredningar/Rapporter/Listan/Bankernas-rantor-och-utlaning/>

i mindre likvida tillgångar med högre avkastning, eller haft en upplåning med kortare löptid och lägre ränta.

Samtidigt bör kravet innebära en lägre risk för att dessa företag ska hamna i likviditetsproblem. Därmed bör finansieringskostnaden för företagen sjunka, dels eftersom risken för att dessa företag fallerar blir mindre, dels för att osäkerheten kring företagets likviditetssituation minskar då de i enlighet med föreskrifterna om offentliggörande är ålagda att publicera den likviditetstäckningsgrad de faktiskt uppnår.

Kostnader för att minska kortsiktiga kassautflöden

Kostnader för att uppnå kravet på likviditetstäckningsgrad behöver inte enbart vara förknippade med de likvida tillgångarna. Att minska utflödet av likviditet exempelvis genom att förlänga löptiden i ett företags finansiering kan också medföra kostnader, då det leder till högre finansieringskostnader eftersom löptidspremier i regel ökar med löptiden. Detta bör i viss mån motverkas av att förlängd löptid leder till att likviditetsriskerna minskar; något som gör ett företag mer stabilt och innebär att finansiärerna bör ställa lägre avkastningskrav. Även om de lägre avkastningskraven inte fullt ut kompenserar för ökningen av löptidspremien, bör ändå den totala kostnadsökningen reduceras av detta faktum. I den mån den totala kostnaden ökar är det viktigt att poängtera att den huvudsakligen är ett resultat av att sannolikheten för att företagen behöver likviditetsstöd från centralbanken minskar.

Det faktum att föreskrifterna är baserade på schablonmetoder för att beräkna likviditetsrisker i kombination med vissa svårigheter att fastställa exakta likviditetsutflöden gör det osäkert om fastställda schablonvikter avspeglar de faktiska likviditetsriskerna på bästa sätt. Detta kan i sin tur leda till att verksamhet inom vissa områden belastas med högre kostnader i form av högre likviditetskrav än vad som egentligen är nödvändigt och därmed sänker företagets lönsamhet inom dessa områden. Omvänt kan vissa verksamheter påföras för låga kostnader i form av likviditetskrav än vad som är motiverat, något som i sin tur kan öka företagets lönsamhet inom dessa områden.

Sammanfattningsvis finns det alltså en risk för att föreskrifterna påverkar företagets verksamhet på ett sätt som inte är optimalt för företagen. Samtidigt bör det påpekas att svårigheten med att i förväg mäta hur pass stora likviditetsrisker som är förenade med en viss verksamhet gör att företagets egna skattningar också kan ha brister.

Tidigareläggande av kostnader

Kvantitativa likviditetskrav planeras som tidigare angetts att införas även på europeisk nivå från 2015. Att Sverige redan går före och inför dessa krav medför att svenska företag är bättre rustade att möta framtida regelverk, något som i slutändan bör stärka deras konkurrenssituation och därmed innebära att föreskrifterna inte enbart leder till extra kostnader utan i viss mån bara ett tidigareläggande av kostnader som ändå behöver tas förr eller senare. Eftersom Sverige inför krav som delvis är planerade att införas 2015 genom kommande EU-reglering är det viktigt att poängtera att både administrativa kostnader och

kostnader för att uppnå kravet i dessa föreskrifter, i den mån dessa inte redan är tagna, enbart är ett visst tidigareläggande av dessa kostnader.

Företagen håller i stort redan i dag tillräckligt med likvida tillgångar för att möta de nya kraven, eftersom de anpassat sig till kvalitativ reglering i hanterings- och rapporteringsföreskrifterna samt till de kommande reglerna i Sverige och EU. Föreskrifterna bör därmed inte innebära ytterligare större kostnadsökningar för företagen eftersom en anpassning till regleringen redan skett.

Det nya kravet innebär också att företagen måste hålla tillräckligt med likvida tillgångar separat i euro och US-dollar. Kassautflöden i euro och US-dollar utgör i snitt mellan 35 till 40 procent av de berörda företagens totala nettokassautflöden under perioden juni till augusti 2012, även om skillnaderna är relativt stora mellan företagen. Kostnaden för att hålla separata buffertar i dessa två valutor kan vara betydande eftersom valutorna utgör en stor andel av företagens flöden. Det bör dock noteras att företagen i stort har den mängd tillgångar som redan i dag är tillräcklig för att möta kravet i euro och US-dollar. En anpassning till kravet har alltså skett även i euro och US-dollar och en del av kostnaden att hålla separata likviditetsbuffertar och nå upp till kravet i dessa valutor, bör därför också redan vara betald.

3.2.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

En fungerande finansmarknad och finansiell stabilitet är central för en fungerande samhällsekonomi. Det medför att staten har ett stort intresse av att stabiliteten upprätthålls. Finanskrisens mest kritiska skede 2008 visade att vitala ekonomiska funktioner i det svenska samhället, till exempel fungerande kreditgivning, är känsliga för störningar på finansiella marknader och att likviditetsrisker utgör en stor risk för stabiliteten i systemet. Under finanskrisen fick såväl Riksbanken som regeringen ingripa med åtgärder för att trygga kreditinstitutens finansiering då deras finansieringsmöjligheter i stor utsträckning försvann på grund av minskat förtroende på interbankmarknaden.

Banker och andra finansiella institut fyller en central roll i en fungerande samhällsekonomi och konsekvenserna kan bli betydande om enskilda företag med stor inverkan på det finansiella systemet fallerar. Oavsett om företagen drabbas av ytterligare kostnader eller inte med anledning av regleringen, står dessa kostnader inte i paritet till de kostnader som kan drabba samhället om något av de företag som regleringen omfattar skulle få stora likviditetsproblem.

Som nämnts tidigare är avsikten med regleringen att minska risken för att berörda företag blir beroende av statliga garantiprogram för likviditet, centralbankens likviditetsstöd eller fallerar på grund av likviditetsproblem och därmed orsakar problem även för andra företag. Fallissemang av ett för systemet viktigt företag drabbar inte enbart ägarna utan är ofta dessutom förknippat med stora kostnader för skattebetalarna. Kravet på likviditetstäckningsgrad ska se till att stora kreditinstitut håller likvida tillgångar för att klara en likviditetspåfrestning under 30 dagar. På detta sätt minskas dels risken för att ett statligt stöd ska behövas, dels ges en viss tid för

att statliga men även företagsinterna åtgärder ska hinna vidtas innan ett företag är i behov av likviditetsstöd. Därmed bör föreskrifterna bidra till att stärka stabiliteten i det finansiella systemet. Regleringen bör även bidra till bättre information om företagets likviditetsrisker och till att öka jämförbarheten mellan olika företag.

När Basel 3 föreslogs införas gjordes en makroekonomisk studie över konsekvenserna av de föreslagna kraven där man uppskattade effekterna på räntemarginalerna, utlåningsvolymen och BNP under implementeringen av den nya regleringen både vad gäller kapital och likviditet.¹² En ytterligare studie av de långsiktiga effekterna av kraven visade att nyttan av en ny reglering överstiger kostnaden, det vill säga att den nya regleringen på längre sikt leder till högre BNP och välbefinnande.¹³

Föreskrifterna kan medföra att efterfrågan ökar på vissa tillgångar som anses mycket likvida. Dessa är främst statspapper och säkerställda obligationer. En ökad efterfrågan på sådana tillgångar leder, allt annat lika, till att priset på tillgångarna stiger vilket innebär att avkastningsräntan sjunker. Finansieringskostnaden för såväl staten som bostadsinstituten bör alltså minska som ett resultat av föreskrifterna. Samtidigt kan en kraftigt ökad efterfrågan på främst svenska statspapper i kombination med ett begränsat utbud bidra till minskad likviditet på statspappersmarknaden om företagen håller på tillgångarna i sina buffertar och omsättningen därför sjunker. Minskad likviditet på grund av lägre omsättning på marknaden för statspapper kan leda till sämre räntebildning.

Effekterna väntas dock inte bli så dramatiska eftersom de företag som omfattas av regleringen i stort redan har tillräckligt med likvida tillgångar för att uppfylla kraven i föreskrifterna. Kravet gäller inte heller specifikt för svenska kronor varför en dramatisk förändring när det gäller efterfrågan eller räntebildningen, som ett resultat av regleringen, inte är att vänta för värdepappersmarknaden i svenska kronor.

De företag som omfattas av den nya regleringen har i genomsnitt likviditetsbuffertar som uppgår till ca 20 procent i svenska kronor och resterande del i utländsk valuta. Av andelen likvida tillgångar i kronor är knappt 20 procent placerade i svenska statsobligationer, medan den resterande delen utgörs av andra tillgångar såsom kontanta medel, tillgodohavanden hos centralbanker och innehav av andra typer av värdepapper till exempel säkerställda obligationer.

Kostnader förknippade med ett krav på en hundra procentig likviditetstäckningsgrad måste finansieras av företagen på något sätt. Detta kan ske genom en kombination av lägre avkastningskrav från aktieägarna och högre priser gentemot konsumenter. Kostnadspåföringen till kunder är ett sätt

¹² Rapporten "Assessing the macroeconomic impact of the transition to stronger capital and liquidity requirements" publicerades i augusti 2010 och finns tillgänglig på www.bis.org.

¹³ Rapporten "An assessment of the long-term economic impact of stronger capital and liquidity requirements" finns tillgänglig www.bis.org.

att ta betalt för de kostnader som likviditetsrisk skapar i det finansiella systemet. Ett prispåslag på tjänster som medför likviditetsrisk bör innebära en mer effektiv och stabil prisbildning på dessa tjänster. Eftersom de företag som omfattas av regleringen, som tidigare nämnts, i stort har tillräckligt med likvida tillgångar för att uppfylla kraven i föreskrifterna förväntas effekterna på prissättningen av företagens tjänster att bli små.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

Trots att det redan i dag finns föreskrifter som kräver inrapportering av data för beräkning av likviditetstäckningsgrad, innebär de nya föreskrifterna ett ökat behov av tillsyn och analys. Dessutom tillkommer hanteringen av eventuella situationer då något företag anser sig vara i likviditetspåverkande stress eller inte uppfyller kravet.

Det internationella regelverket är ännu inte färdigutvecklat och föreskrifternas anvisningar är inte heltäckande, något som ställer högre krav på Finansinspektionen att löpande besvara frågor från företagen kring hur specifika transaktioner ska rapporteras.

Samtidigt ger det nya kravet på likviditetstäckningsgrad Finansinspektionen bättre möjligheter att hantera företag med eventuella likviditetsproblem, eftersom kravet innebär att berörda företag förväntas klara en 30-dagarsperiod under stressade förhållanden. Denna period ger Finansinspektionen viss tid att utreda ett företags specifika problem för att därefter avgöra hur dessa på bästa sätt ska hanteras. Det bidrar i förlängningen till att Finansinspektionens resurser kan disponeras på ett mer effektivt sätt.

3.3.1 Remissinstansernas synpunkter på konsekvensanalysen

Regelrådet anser att konsekvensutredningen är bristfällig då det inte görs någon tydlig uppdelning mellan administrativa och övriga kostnader. Rådet saknar dessutom en beloppsmässig uppskattning av de totala kostnaderna som förslaget väntas medföra.

Finansinspektionen har förtydligat uppdelningen mellan administrativa och övriga kostnader i avsnitt 3.2 enligt Regelrådets påpekanden. I brist på mer exakta kostnadsuppskattningar förs även ett resonemang om i vilken utsträckning företagens kostnader påverkas. Någon beräkning av de administrativa kostnaderna förknippade med de nya reglerna görs dock inte då Finansinspektionen bedömer att de inte påverkas i någon större utsträckning, eftersom företagen redan i dag rapporterar de uppgifter som följer av rapporteringsföreskrifterna.

Finansinspektionen anser även att företagen inte i någon större utsträckning bör drabbas av andra kostnader till följd av den nya regleringen eftersom de redan i stort uppfyller kravet på likviditetstäckningsgrad.

Finansiell reglering syftar till att medvetet styra företagets incitament och beteende på marknaden, bland annat med ambitionen att minska riskerna för

störningar som hotar det finansiella systemet. Den sammantagna bedömningen är att fördelarna av ett stabilare finansiellt system överväger kostnaderna som är förenade med reglerna.

Näringslivets Regelnämnd anser inte att konsekvensutredningen innehåller en tillräckligt kvantitativ analys för att bedöma om regleringen är samhällsekonomiskt lönsam. Nämnden ifrågasätter också om svenska bankers investeringar i infrastruktur för att nå upp till det kravet på likviditetstäckningsgrad verkligen stärker dem. Som angetts i avsnitt 1.5 anser Finansinspektionen att det inte finns ett bra alternativ till att införa denna reglering. Kostnaderna som kan drabba samhället om den finansiella stabiliteten hotas är av sådan omfattning att det ur ett samhällsekonomiskt perspektiv därför ändå är motiverat att införa regleringen. Att svenska företag ytterligare investerar i den nödvändiga infrastrukturen i form av teknik och personal för att klara rapporteringen av den information som behövs för att beräkna likviditetstäckningsgraden, anser Finansinspektionen bör stärka företagens riskhantering.

Riksgälden framhåller att effekterna av en ökad efterfrågan på tillgångar som får räknas med vid beräkningen av likviditetstäckningsgraden även måste beaktas på längre sikt, då handeln i dessa papper kan minska med effekten att likviditeten i statspappersmarknaden avtar. Riksgälden menar också att det då kan bli svårare för företagen att hitta finansörer om statens lånebehov plötsligt ökar. Vidare anser Riksgälden att Finansinspektionen i samråd med Riksbanken bör överväga och analysera i vilken mån de svenska reglerna kan kompletteras med element som bygger på en likviditetsförsäkring från centralbanken liknade den som används i Australien.

Som Finansinspektionen beskriver i avsnitt 3.3 förväntas inte regleringen i dagsläget påverka likviditeten i statspappersmarknaden i någon större utsträckning eftersom företagen redan i stort håller tillräckligt med likvida tillgångar för att uppfylla föreskriftens krav. Dessutom ställs inte ett krav på likviditetstäckningsgrad i svenska kronor. Finansinspektionen anser därför inte att regleringen i dag behöver kompletteras med regler om alternativa likviditetsstödjande åtgärder på det sätt som Riksgälden anger i sitt yttrande. Däremot diskuteras frågan om hur länder med liten statsskuld ska definiera sina likvida tillgångar för närvarande inom Baselkommittén och Finansinspektionen följer denna diskussion.